

Wijkactieplannen aandachtswijken -2019 t/m 2022/23-

8 april 2019

Inhoud.

Samenvatting inhoud van 6 concept-wijkactieplannen

Bijlages:

Bijlage 1. Wijkactieplan schema Schepenbuurt

Bijlage 2. Wijkactieplan schema Valeriuskwartier

Bijlage 3. Wijkactieplan schema Heechterp-Schieringen

Bijlage 4. Wijkactieplan schema Oldegalileën/Bloemenbuurt

Bijlage 5. Wijkactieplan schema Tjerk-Hiddesbuurt/Cambuursterhoek

Bijlage 6. Wijkactieplan schema Vlietzone

Bijlage 7. Wijkaanpak 2015-2017/18, terugblik/resultaten, samenvatting
toegevoegd: sociale index per wijk

Samenvatting inhoud van de 6 concept- wijkactieplannen 2019-2022/23.

Algemeen.

Kern van de wijkactieplannen zijn de bijgevoegde schema's per wijk waarin, onderverdeeld in acht thema's, is aangegeven wat de activiteiten, richting en kaders zijn bij de voortzetting van de wijkaanpak in de komende jaren.

De nieuwe reeks wijkactieplannen sluit inhoudelijk sterk aan op de agenda, die ook gehanteerd is voor de eerste reeks van wijkactieplannen. Kenmerkend voor de aanpak is de brede reeks van thema's, die onderdeel uitmaakt van de aanpak. Kort samengevat zijn dit de thema's: "grote(re) projecten", "schoon en heel", "veilig" en "duurzaam" (vooral groenprojecten). Het sociale deel is uitgesplitst in vier thema's: "duurzaam/groen", "duurzaam/armoedebeleid", "stimuleren vrijwilligersnetwerken" en "bevorderen gezondheid". Twee wijken hebben nog rubriek "school en jeugd/wijk" opgenomen. In bijlage 7 is een gemeentelijke terugblik van najaar 2018 opgenomen over hoe de wijkaanpak 2015-17/18 is verlopen, die weer gebruikt is als input voor deze nieuwe WAP's. Ook de sociale indexen van 2017 van de zes wijken zijn hier toegevoegd.

Leeswijzer schema's Wijkactieplannen: het is vooral een samenwerkingsagenda.

De wijkactieplannen geven richting en kaders, maar laten al naar gelang het onderwerp vaak veel ruimte voor invulling. Daardoor bestaat elk wijkactieplan uit een optelsom van onderwerpen die zeer concreet zijn tot onderwerpen waarin de richting staat waar het heen moet, maar wordt het hoe overgelaten aan het samenspel van de partijen die lid zijn van de wijkprojectgroepen. Of aan partijen die er via de wijkprojectgroep bij getrokken worden. Voor de Wijkprojectgroepen is het WAP een samenwerkingsagenda.

Wel is er in de wijkactieplanschema's aangegeven welke partijen bij een onderwerp of activiteit betrokken zullen gaan worden. Ook is er aangegeven wat de (extra) financiële kaders zijn vanuit de wijkaanpak uit de WAP-middelen. Onder het kopje "Kostenindicatie" is aangegeven van welke WAP-bijdrage uitgegaan mag worden bij een onderwerp of activiteit, vaak met een marge. Er zijn 3 WAP-bijdrages benoemd. Voor de wijkbudgetten is "WAP-wijkbudget" de meest voorkomende. Er is ruimte voor cofinanciering, die ook vaak gezocht en gevonden wordt, maar mocht dat niet lukken dan is er de ruimte om een onderwerp aan te pakken of activiteit uit te voeren, waarbij het maximum bedrag wel een grens van de mogelijkheden aangeeft.

Tot stand komen van WAP's.

De inhoudelijke inbreng van deze reeks wijkactieplannen is vooral afkomstig van de deelnemers, die de afgelopen jaren de kern van de wijkprojectgroepen vormen: sociaal team, wijkpanel, gemeente en de corporaties Elkien (voor alle 6 wijken) en Woon Friesland (voor 3 wijken). Zij kennen de wijken goed en zijn ondertussen vertrouwd met de werkwijze van de wijkaanpak. Via de wijkprojectgroepen zijn ook andere partijen in de wijken bevraagd zoals bewonersgroepen, wijkgebouwen, zorginstellingen & scholen. De WAP's zijn in de periode september-maart opgesteld. Veel onderwerpen komen in alle zes WAP's terug. Er is een grote overlap in de WAP's van Oud-oost, omdat er steeds meer samengewerkt wordt.

Wat wordt wel en niet voortgezet?

In alle 6 wijken blijven incidenteel bijdragen mogelijk voor wijkkranten en andere door de wijk/wijkprojectgroep belangrijk geachte communicatievormen. In Oud-oost is dit ondertussen bij het Netwerkcentrum belegd, die 1 wijkkrant uitgeeft 3 of 4 x per jaar voor heel oud-Oost.

Ook willen de wijken jaarlijks een zogenaamd “wijkidee” in blijven kunnen te dienen door een bewoner, organisatie of bewonersgroep, waarvoor maximaal een bijdrage van € 2500, - mogelijk is per plan/idee per jaar. In het Culturele Hoofdstadjaar Leeuwarden Friesland 2018 waren er in deel van wijken wijkfeesten. Ook in 2019 en volgende jaren wil een deel van de wijken hiermee verder als onderdeel van Leeuwarden Friesland 2028, het vervolg op KH 2018. Eveneens gecontinueerd worden de jaarlijks fysieke wijkschouwen, met een snel volgende uitvoering van een daaruit voortvloeiend actielijstje. Er zijn 2 goedlopende buurtpreventieteams. In de meeste andere wijken stond deze wens ook op het wensenlijstje maar was er onvoldoende aanleiding of belangstelling van bewoners hierin te participeren. Wel zien we in de wijken de buurt-app opkomen, zij het niet altijd met het beoogde doel als vervolg. In alle wijken is daarom een goed-functionerende buurt-app en/of buurtpreventieteam als doel gehandhaafd.

In Oud-oost is de Talentenbus de afgelopen 5 jaar uitgegroeid tot de Werkplaats Oud-oost en in Heechterp-Schieringen en Valeriuskwartier hebben respectievelijk het Bewonersbedrijf Heechterp en Dielnimme hun waarde bewezen. Daarnaast is Oud-oost eind 2016 het Netwerkcentrum Oud-Oost opgericht, met als fysiek tijdelijk domicilie “de Klomp” sinds begin 2018. In de nieuwe WAP’s is het de bedoeling bovenstaande Werkplaatsen en Netwerkcentra te continueren en verder uit te bouwen in alle 6 aandachtswijken. De vorm waarin moet zich deels nog vinden en zal afgestemd worden met de lijnen die vanuit het Sociaal Domein uitgezet worden.

Een onderwerp dat de komende jaren minder prominent op de agenda staat is het particulier bezit. Het Huurteam bij Nieuw Elan gaat door, maar niet langer vanuit de aandachtswijkanaanpak gefinancierd. Ook woonoverlast blijft een aandachtspunt. Eveneens blijft het mogelijk vanuit de aandachtswijken aanpak, via gezamenlijke acties van een aantal particulieren samen, bij te dragen aan een verbetering van de staat van onderhoud van woningen, tuinen of een combinatie daarvan. Gaat daarbij wel om kleinere onderhoudsacties zoals schilderen.

Vanuit de wijkaanpak blijft de aandacht vooral gevestigd op de woonlasten, ook op die van het particulier bezit, met de energierekening als spil.

In de vorige WAP’s werd er veel aandacht gevraagd voor tijdelijke herinrichtingen van potentiële kleinere bouwterreinen en soms gebouwen. Dit omdat bouwers jarenlang niet tot uitvoerbare plannen wisten te komen. De vraag naar tijdelijke herinrichtingen ligt er dit keer niet omdat voor vrijwel alle bouwterrein in de 3 betreffende wijken er nu serieuze plannen liggen, die de komende 2 jaar tot een nieuwbouw van ongeveer 250 woningen moet leiden.

Thema: grote(re) projecten

In de voorgaande Wijkactieplannen is het verbeteren of verkrijgen van een wijkgebouw in elk van de 6 wijken een belangrijk onderdeel geweest op de lijst van grote(re) projecten. In alle 6 wijken is nu weer minimaal 1 goed wijkgebouw, nu er gekozen is voor verduurzaming van het Westenkwartier in het Valeriuskwartier. Het gebouw van M. Gandhi (en de wijk) in Oldegalileën wordt in de loop van 2019 opgeleverd: het verbouwde deel is voor eind van het voorjaar beoogd, het nieuwbouwgedeelte verderop in 2019.

Ter informatie: Het vroegere kantinegebouw van de VV-Leeuwarden bij Cambuur wordt nu als “de Klomp” gebruikt door het Netwerkcentrum Oud-Oost. Het

is geen wijkgebouw, gemeentelijk bezit, en er is sprake van tijdelijk gebruik voor 3 jaar, met verlengingsmogelijkheden zo lang het gebied nog niet voor woningbouw wordt vrijgegeven. Zo gauw de nieuwbouw op het Cambuurgebied vorm krijgt en de Klomp weg moet kan het tijdelijke gebruik meteen opgezegd worden. Een groot deel van de daar nu plaats vindende activiteiten van het Netwerkkentrum kan vrij eenvoudig verspreid worden over bestaande gebouwen in Oud-oost, vooral wijkgebouwen.

In de lijst van grote(re) projecten annex met de Wijkaanpak is ook niet langer (financieel) aandacht voor een 5 –tal kleinere bouwprojecten (vooral particulier) in 3 wijken (Dokkumer EE, Bolmanterrein, Noordvliet 353, Fenixkerk en locatie de Zeeuw). Naar verwachting wordt hier de komende 2 jaar gestart met de bouw van ongeveer 250 woningen. In Oud-Oost vooral sociale huur, in het Valeriuskwartier meer duurdere huur. Support vanuit de Wijkaanpak is daarbij niet nodig gebleken. Dat uitgangspunt, dat (financiële) support vanuit de Wijkaanpak geen noodzaak is en geen prioriteit heeft bij kleinere sloop-nieuwbouw nieuwbouwprojecten of verbeteringsprojecten in de 6 aandachtswijken, is in de Wijkactieplannen van 2019-2022/23 voortgezet. Voor zover bekend zijn de door partijen, met name corporaties, opgegeven kleine bouwprojecten (van verbetering tot herstructurering) wel opgenomen in de nieuwe WAP's, maar dus zonder een financiële reservering vanuit WAP middelen.. De enige uitzondering op bovenstaande is Greunshiem in de Schepenbuurt, waar voor een kleine kans op een herinrichting van de openbare ruimte € 50.000 wordt gereserveerd in de WAP rubriek "Grote Projecten". Het pand is in bezit van Woonzorg Nederland, maar verhuurd aan de Kwadrant –groep, ook nog voor de komende aandachtswijk aanpak periode.

Wat betreft grotere herinrichtingen van de openbare ruimte, buiten de herstructureringen om, is een iets groter project dat in het Valeriuskwartier er een samenwerkingsverband is aangegaan met Jantje Beton en IVN voor een gezamenlijk gezondheidsproject. Doel is een beweegroute/ronde te maken tussen het nieuw te bouwen IKC De Trilker/de Wester en de speeltuin aan de Haydnlaan. Er daaraan gekoppeld voor oud, maar vooral voor meer diverse gebruikersgroepen, allerlei activiteiten te organiseren de komende jaren. De WAP bijdrage komt uit het WAP-wijkbudget.

De kern van de grote projecten in het kader van de Wijkaanpak worden de komende WAP-periode, maar ook voor de periode daarna, de 3 herstructureringen:

- * Afronding van het project Balistraten in de Vlietzone door Elkien. Het project is opgedeeld in 5 fases, waarvan de afronding van de laatste fase half 2021 is beoogd. Onderdeel van de aanpak is een herinrichting van de Insulindestraat. Hiervoor zijn nog geen plannen gemaakt, omdat het wenselijk is dit af te stemmen met de beoogde nieuwbouw op de Cambuurterreinen, wanneer Cambuur naar het WTC –gebied verhuist. Voor de herinrichting van de Insulindestraat blijft een reservering vanuit de WAP rubriek grote projecten staan, maar is ook een reservering vanuit rioolvervanging aan de orde.

- * Elkien ontwikkelt plannen voor een herstructurering van de portiekflats van Heechterp. In de jaren hiervoor waren er ook al scenario's , maar die bleken niet haalbaar. Dit jaar wil men komen tot een nieuwe visie, die daarna nog besproken en afgestemd moet worden met zowel hun huurders, als de omgeving. Waar er sprake is van een herstructurering is het streven naar een door partijen (vooral corporatie, huurders en gemeente) gedeelde visie over de nieuwe wijk met bijzondere aandacht voor de leefbaarheid, zowel fysiek als sociaal.

- * Elkien acht aanpak van de portiekflats langs de Rondweg in het Valeriuskwartier wenselijk. Hiervoor zijn ook in het verleden nog geen scenario's gemaakt. Wel heeft Elkien aangegeven dat zij de scenariovorming (en verderop het plan maken en de uitvoering) van het Valeriuskwartier wil laten volgen op die van

Heechterp, omdat het om een vergelijkbare woningcategorie gaat. In de tijd gezien is het de bedoeling eerst tot een plan voor Heechterp te komen.

Woon Friesland heeft in hun 3 wijken de komende periode geen plannen voor grote ingrepen in hun woningvoorraad.

Omdat de grote herstructureringen zowel in Leeuwarden als de rest van Nederland van cruciaal belang zijn gebleken voor een effectieve verbetering van de aandachtswijken wordt er voor deze 3 herstructureringen in totaal 1.5 miljoen gereserveerd, onder dezelfde titel als voorheen namelijk “WAP grote projecten”. De investeringen zijn bedoeld voor gemeentelijke plankosten in deze plannen en de herinrichting van de openbare ruimte of een bijdrage daarin. Omdat er nog geen concrete plannen zijn bij deze 3 herstructureringen is niet goed aan te geven wat er per herstructurering nodig is.

Thema's: “Schoon en heel” & “Veilig”

“Schoon en heel” houden en “veilig” houden blijven basale doelen & uitgangspunten in de wijkactieplannen. De lijnen vanuit de aandachtswijk aanpak zijn vergelijkbaar met die van de vorige periode. De nadruk blijft in de wijkaanpak vooral toevoegen op het thema schoon en heel, samen met bewoners.

Bij het thema Veiligheid blijft vooral het reguliere beleid van gemeente, politie en Veiligheidshuis doorslaggevend (zie Veiligheidsagenda 2019-2023, Leeuwarden, december 2018). Binnen de wijkaanpak blijft daarbij buurtpreventieteams (en buurtapps) willen het doel, hoewel dit gerealiseerd krijgen de afgelopen jaren erg moeilijk bleek te liggen. Jaarlijkse wijkshowen nemen ook veiligheid mee. Wat betreft zaken rond melden (woon)overlast, inbraak, huisjesmelkers etc. blijft de lijn in stand van mogelijkheden van extra acties en controles ook vanuit de wijkaanpak. Dat geldt ook voor zwerfafval.

In het algemeen is aangegeven dat er behoefte is aan meer “professioneel” toezicht in de 6 wijken, vanuit gemeente en woningcorporaties. Wat daarmee bedoeld wordt is de behoefte aan toezichthouders, die de wijk en wijkbewoners goed kennen en de vaardigheden in huis hebben bewoners op een goede manier aan te spreken op hun gedrag of ze op een goede manier te betrekken bij een probleem of oplossing. Vrijwillige bewoners kunnen en willen dit ook wel, maar dan vooral aanvullend op een formele toezichtstructuur. Er zijn, al dan niet via de wijkaanpak, al wel elementen in de wijken van een goed “professioneel” model. Zo is er een professionele buurtconciërge in Heechterp. Elken heeft in haar andere wijken adviseurs bewonerszaken en het voornemen meer toezicht te organiseren. Woon Friesland kent naast woonconsulenten al buurtbeheerders in haar bezit in de 3 wijken. In het gemeentelijk beleid ligt het in de bedoeling meer Stadtoezicht in de 6 aandachtswijken in te zetten. Kortom de aanzetten zijn er al, de uitbouw verdient meer aandacht. In het WAP van Oldegalileën-Bloemenbuurt is een bedrag voor een onderzoek in het wijkdeel Oldegalileën opgenomen hoe het toezicht er nu verloopt en als er verbeteringen nodig en mogelijk zijn hoe en wie dan wat moet doen.

Binnen deze twee thema's wordt ook aansluiting gezocht met breder spelende onderwerpen. Wat betreft schoon en heel biedt in deze nieuwe WAP's het inzetten op het vergroten van de biodiversiteit in de 6 wijken hiervoor de beste aanknopingspunten.

Thema : “Duurzaam/Groen”

Omdat ook in Leeuwarden de aanpak van grote duurzaamheidsoperaties rond bijv. Klimaatadaptatie en energietransitie nog in onderzoek is, zowel bij gemeente als bij de beide woningcorporaties, is de nadruk in deze WAP's wat betreft bijdragen aan een duurzamere wijk gelegd bij het versterken van het groen en groenbeheer. Met beide zaken is de afgelopen periode al ervaring opgedaan in de 6 wijken. De operatie “Steenbreek” (vooral bedoeld om de

afwatering in een versteende omgeving te verbeteren) is als pilot begonnen in 2 wijken van Oud-oost. En de Werkplaatsen in 5 wijken, maar bijv. ook een Groene Apotheker in Oldegaleeën, doen al het nodige aan groenonderhoud.

Het is bij deze periode voor de wijkaanpak wel de bedoeling een breder doel na te streven dan met Steenbreek beoogd werd. Doel is dat de biodiversiteit voor vogels, bijen, vlinders en insecten in elk wijk gestimuleerd wordt zowel bij de woningen, de tuinen als in de openbare ruimte. Ook vanuit de hoek van het bevorderen van vrijwilligersnetwerken en leefbaarheid is dit doel omarmd. In de Wijkactieplannen wil een aantal wijken eerst een soort onderzoekje doen hoe en waar die biodiversiteit te bevorderen in hun wijk. Andere wijken mikken op behoud en uitbouw van al bestaande zaken zoals Steenbreek en moestuinen.

Thema: “Duurzaam/ armoedebeleid”

Wat betreft het onderdeel duurzaam/ energietransitie blijft de inzet vanuit de Aandachtswijkeraanpak gericht op de financiële kant van de zaak. In de praktijk is hier een sterke overlap te zien met het armoedebeleid, dat zich primair richt op de laagste inkomensgroepen. Wat betreft beïnvloeden van de energierekening willen alle 6 wijken gebruik gaan maken van energiecoaches. In alle wijken is er het plan informatiecampagnes voor energiecoaches te gaan voeren. In Oud-oost is er verder een onderzoek gepland om uit te zoeken of ook vrijwilligers een deel van de werkzaamheden van een energiecoach kunnen uitvoeren. Een breder doel dan alleen de energierekening verlagen is er beoogd met de pilot “Voorzieningenwijzer” in de Schepenbuurt en Achter de Hoven/Vegelinwijk. Deze door Elkien en gemeente ingebrachte werkwijze, gericht op de lage inkomensgroepen, kijkt of en hoe een verlaging van alle woonlasten mogelijk is, maar bijv. ook naar het gebruik van regelingen en verzekeringen.

In een paar wijken is al aangegeven dat, bij een succesvolle pilot, deze wijk ook de Voorzieningenwijzer toegepast wil zien.

Thema : “Versterken Vrijwilligersnetwerken”

Vanuit de Aandachtswijkeraanpak wordt de komende periode verder ingezet op het versterken willen van de vrijwilligersnetwerken in de 6 wijken. Zoals ook uit de Sociale Indexcijfers van deze wijken blijkt zijn de sociale structuren niet sterk in deze wijken, waardoor bijv. de vrijwillige initiatieven die er best veel zijn, vaak niet van de grond komen of geen lang leven is beschoren. Daarom is er de afgelopen jaren proefondervindelijk gezocht naar werkwijzen om dit te verbeteren, wat geleid heeft tot 3 Werkplaatsen en 1 Netwerkcentrum in de 6 wijken. In alle nieuwe WAP's is een belangrijke plaats ingeruimd voor dit onderwerp, ook omdat in de praktijk gebleken is dat op die manier meerdere doeleinden tegelijk bediend kunnen worden. Wat de Werkplaatsen en het Netwerkcentrum Oud-oost namelijk met elkaar gemeen hebben is dat ze zich op het snijvlak van het fysieke domein met het sociale domein bewegen. Opgericht vanuit de aandachtswijk aanpak met oorspronkelijke doelen rond beter fysiek beheer in de aandachtswijken (Werkplaatsen) en als oorspronkelijke doelen het bevorderen van de leefbaarheid en sociale cohesie (Netwerkcentrum), hebben deze projecten ondertussen als “bijvangst” opgeleverd dat naast een breed scala aan bewoners, studenten en vrijwilligers van binnen en buiten de wijk, ook mensen met rugzakjes zich inzetten voor een wijk. Dit in wisselende samenstellingen, waarin bij de Werkplaatsen bijv. de hoofdmoot wordt gevormd door mensen met rugzakjes, waar ook de nodige vrijwilligers te vinden zijn. Bij het Netwerkcentrum Oud-oost is de hoofdmoot vrijwilligers, waar ook steeds meer mensen met rugzakjes uit de wijken een plaats in weten te vinden.

In de WAP's staat een brede reeks van (vooral sociale) activiteiten, die in elke wijk gestimuleerd worden voor en met bewoners. Van samen koken tot

bewegen tot groenonderhoud en een jaarlijkse cultureel evenement. De afgelopen jaren bleek dat er geen grote bedragen voor de activiteiten sec nodig zijn, wanneer er tenminste een structuur is die zich bekommert om het ondersteunen van de bewoners/vrijwilligers.

Voor het daarnaast in stand houden en uitbouwen van de structuur van het Netwerkcentrum Oud Oost de komende 4 jaar en deels daarmee annex de structuur van de 3 Werkplaatsen, is € 480.000,- nodig, waarvan € 360.000,- voor continuering en uitbouw van Netwerkcentrum Oud-oost. Verder is € 120.000,- bedoeld voor activiteiten voor en samenwerking met de 3 Werkplaatsen en de wijken Heechterp-Schieringen, Schepenbuurt en Valeriuskwartier, die aangaven ook meer naar een organisatie & werkwijze a la het Netwerkcentrum Oud-oost toe te willen. In de Wijkactieplannen staan deze financiële bijdrages vermeld onder het kopje “WAP-algemeen”.

Vanuit de aandachtswijkenaanpak zijn en blijven de centrale doelen van het versterken van het vrijwilligersnetwerken: beter beheer, vergroting van de leefbaarheid en vergroting van de sociale cohesie. Voor de woningcorporaties zijn dit binnen de Woningwet vallende doelen, waardoor zij vrij gemakkelijk activiteiten samen met of vallend binnen een Netwerkcentrum/ Werkplaats kunnen (blijven) doen.

Ter ondersteuning van het Sociaal Domein wordt uitdrukkelijk mee gegeven aan Netwerkcentrum en Werkplaatsen dat zij de al stevig ingezette lijn doorzetten dat allerlei activiteiten, die allereerst vooral goed moeten zijn voor de leefbaarheid van de bewoners van de wijken, tevens gebruikt worden om werklozen uit de wijk werkervaring/ritme te laten opbouwen, studenten stageplaatsen te bieden en gelegenheid te bieden voor allerlei vormen van dagbesteding voor mensen met rugzakjes uit de wijk.

Thema “Gezondheid”

Het thema Gezondheid is in alle 6 wijken een vervolg op het beleid van het Sociaal Domein rond bewegen, JOGG en positieve gezondheid. En een vervolg op wat in de wijken de afgelopen wijkaanpakperiode gestart en vaak uitgebouwd is. In de meeste wijken zijn bijv. groenactiviteiten, kookactiviteiten, beweegactiviteiten e.d. relatief succesrijke en verbindende van onderop projecten gebleken, ook vanuit vrijwilligersoptiek, waarop men wil voortborduren. Waarbij de invalshoek “bevorderen van gezondheid” een steeds vaker terugkerende paraplu is geworden, reden om het nu als apart thema in de Wijkactieplannen op te nemen.

Hoewel “gezondheid bevorderen” een containerdoel is, zijn er in de regel 2 grote invalshoeken van aanpak om hier verbetering in te brengen. Namelijk via de weg van het bevorderen van bewegen/sport en via de beïnvloeding van de voedingsgewoontes. Vaak zie je ook combinaties van deze 2 invalshoeken. In de praktijk blijkt het, zeker in aandachtswijken, bijzonder moeilijk te zijn gedragspatronen van groepen en individuen te veranderen, waardoor ze gezonder gaan leven om uiteindelijk meer gezonde levensjaren te krijgen. Desondanks valt er veel voor te zeggen, en past het ook in het gemeente Leeuwarder gezondheidsbeleid, dit onderwerp de komende wijkaanpak periode serieus te agenderen en er extra aandacht aan te besteden. Er zijn veel bewoners die er daadwerkelijk veel baat bij kunnen hebben, dat er meer gehamerd wordt op gezonder leven. En zoals al gezegd de afgelopen periode, en ook ervaringen elders, laten zien dat veel activiteiten rond bewegen en tuintjes en voeding mensen op een vrije eenvoudige en goede manier kunnen samenbrengen. De wijze van aanpak van dit thema tussen de 6 wijken verschilt wel behoorlijk. Waarbij een rol speelt of er een 3de partij van buiten de wijk is gevonden die een meedenkende/organiserende rol bij dit thema op zich wil nemen voor de wijk.

In 2 wijken, namelijk Heechterp-Schiering en Schepenbuurt, is er niet echt een 3de partij, al zien we in beide wijken dat de buurtsportcoach daar wel als een

ankerpunt wordt gezien voor meer beweegactiviteiten willen in hun WAP's. Gezondere voeding willen is nog minder een doel in die wijken, maar door willen gaan met eigen moestuinen en meer samen koken wordt wel beoogd.

In het Valeriuskwartier (met ook een succesvol buurtsportcoach –project) is er wel met een 3de partij (Jantje Beton en IVN) het project Gezonde Buurt gestart, met o.a. een pop-up restaurant. Hoofddoel in het WAP is in het Valeriuskwartier een “beweegroute” in te richten voor vooral jong, maar ook oud. En daar de komende jaren zo veel mogelijk activiteiten rondom heen proberen te organiseren.

De invalshoek in deze wijk is dus ook vooral bewegen/sport. Voor de 3 wijken van Oud-oost is er ook een 3de partij in beeld. Er is de afgelopen periode, al bij het maken van de WAP's, via het Sociaal Domein, contact gelegd met het Healthy Aeging Netwerk Noord-Nederland (HANNN), actief in de drie noordelijke provincies en gelieerd aan de Universiteit Groningen. De 3 wijken hadden al, grotendeels via het Netwerk Centrum Oud-oost, de nodige activiteiten rond bewegen, sport, tuintjes en koken, die ze wilden behouden of uitbreiden, al dan niet met de steun van de aandachtswijkeraanpak. Met de HANNN is afgesproken dat ook zij deze van onderop projecten zullen ondersteunen en waar mogelijk helpen tot een plus te komen op gezondheidsgebied voor de wijkbewoners.

Daarnaast wil de HANNN zelf de komende 3 a 4 jaar tot een gebiedsgericht programma komen voor de 3 wijken van Oud-Oost. Dit samen met haar netwerkpartners zoals de Friese Zorgverzekeraar en de Universiteit Groningen. Doel is gezondere wijkbewoners en een gezondere woonomgeving, met als stip op de horizon het voorbeeld van zogenaamde “Blue Zones”, gebieden in de wereld waar bewoners relatief gezond bovengemiddeld oud worden. Doel is hier wel het vooral willen beïnvloeden van voedingspatronen, al wil de HANNN andere wijze van beïnvloeding niet uit de weg gaan.

Omdat het beïnvloeden van de gezondheid van een heel gebied zowel in het vinden van een goede aanpak als onderbouwd door wetenschappelijk onderzoek nog in de kinderschoenen staat, wordt er tijd genomen om tot een inhoudelijk programma van aanpak, onderzoek en communicatie voor Oud-Oost te komen. Ook omdat dit afgestemd moet worden met wat de netwerkpartners kunnen en willen. De inhoudelijk aanpak waaraan op dit moment wordt gedacht is het vormen van zoveel mogelijk zogenaamde “buurtcirkels” en die te ondersteunen. Een buurtcirkel is een kleine groep bewoners vormen, met een vrijwillige organisator, ondersteund door een professional, waarbij elke cirkel samen een eigen doel onderschrijft. Dat kan zijn stoppen met roken, maar ook iets eenvoudigs als waar op te letten bij gezonder in de supermarkt kopen. Er valt een breed scala aan doelen en daarmee buurtcirkels te formuleren. Gemeente en HANNN/Universiteit willen een samenwerkingsovereenkomst aangaan over bovenstaande.

Wijkaanpak Schepenbuurt 2019 – 2022/23

	Wat?	Wat houdt dit in?	Doel?/reden?	Actie door	Te financieren bedrag/bijdrage WAP
	Grote(re) projecten				
	Invulling 9 bejaardenwoningen Vletstraat en Giekstraat	De 9 bejaardenwoningen voldoen niet meer aan de eisen. Elkien denkt aan sloop. Samen wordt ontwikkelingsvisie gemaakt	• Aanzien van de wijk verbeteren • Toevoegen van kwaliteit (of woningen of openbare ruimte)	Elkien, Gemeente	Elkien WAP-wijkbudget € 5000
	Aanpak portieken -mogelijk net na de periode 2022/23-	In kader van meerjaren onderhoud programma wordt een aantal portieken aangepakt. (Kans om met de bewoners in gesprek te komen en te activeren).	• Aanzien van de wijk verbeteren • Kwaliteit van de portiekflats verbeteren • Betrekken achterzijde portiek bij achterterrein flats	Elkien	Elkien
	Schilderen panelen achterkant hoogbouw	Achterkanten van de flats hebben nog steeds een groene kleur, terwijl de straatkant sinds en paar jaar de standaard blauwe kleur heeft.	• Verbeteren aanzien van de wijk	Elkien	Elkien
	Aanbrengen ledverlichting portiek		• Meer- en duurzamer licht in de portieken	Elkien	Elkien
	Aanpak groen rondom portiekflats		• Betere uitstraling van de flats en de wijk	Elkien	Elkien
	Aanpak straatnaamborden	Straatnaamborden zijn verweerd en soms/vaak niet goed leesbaar meer	• Verbeteren aanzien van de wijk • Veiligheid verbeteren omdat hulpdiensten borden beter kunnen lezen.	Gemeente	Gemeente regulier
	Aanpak straatverlichting	Wens van de wijk om de straatverlichting in de wijk te	• Verbeteren aanzien van de wijk	Gemeente	Gemeente regulier

		vernieuwen. Vervanging van de verlichting Pieter Stuyvesantweg staat voor 2019 op programma.			
	Ontwikkeling Greunshiem	Het contract met WoonZorg Nederland loopt in 2025 af. We volgen dit. Vanwege tijdelijk gebruik van o.a. groen aandacht Wijkaanpak gevraagd	Verbeteren kwaliteit van woningen en woonomgeving	Greunshiem/ Woonzorg Nederland	Woonzorg Nederland WAP wijkbudget € 1000-2500 WAP-grote projecten
	Schoon en Heel				
	Jaarlijks een fysieke schouw	Met bewoners en andere betrokkenen jaarlijks kijken waar knelpunten of kansen zijn om de wijk aantrekkelijker te maken.	- Ideeën ophalen uit de wijk - Voorkomen dat problemen te groot worden.	Gemeente	WAP-wijkbudget € 1000-2500
	Afval hotspots	De wijk netjes houden door afval hotspots snel aan te pakken. Afval trekt afval aan. Bestaande oplossing nog finetunen. Bloembakken helpen, maar nu ligt afval op de stoep	Voorkomen dat er duplekken in de wijk ontstaan.	Gemeente/	WAP-wijkbudget € 1000-2500
	Leefomgeving netjes houden/aanpak zwerfafval	Als gemeente en wijkbewoners zorgen dat de hele wijk er netjes bijligt.	- Verbeteren uitstraling van de wijk/voorkomen van rommelig beeld - Vergroten eigenaarschap van de wijkbewoners	Gemeente	WAP-wijkbudget € 1000-2500
	Professionaliseren buurtconciërge, behoud vrijwillige	Huidige vrijwillige buurtconciërge blijft: kan signalen snel doorgeven aan de gemeente en bewoners aanspreken op verkeerd gedrag en voorlichten <i>Vanuit Elkien wordt gekeken of samen met andere wijken professionele buurtconciërge kan</i>	- Vergroten eigenaarschap en verantwoordelijkheid van wijkbewoners - Problemen snel op kunnen pakken.	Wijkpanel, Sociaal Team, Elkien	WAP-wijkbudget € 2500-5000 voor vrijwillige buurtconciërge.
	Groen onderhoud weer door	Stichting Schepenbuurt deed (klein)	Door groenploeg	Gemeente,	Gemeente regulier ,

	de wijk laten doen	groenonderhoud in de wijk.	werkervaringsplek in de wijk hebben Eigenaarschap voor openbare ruimte in de wijk vergroten.	<i>Netwerk centrum Oud-oost</i>	WAP-wijkbudget € 1000-2500
	Veiligheid				
	Buurtpreventieteam oprichten	Net als een buurtconciërge kan een buurtpreventieteam signalen snel doorgeven aan de gemeente en bewoners aanspreken op verkeerd gedrag.	- Vergroten eigenaarschap en verantwoordelijkheid van wijkbewoners - Problemen snel op kunnen pakken.	Bewoners, Gemeente, Sociaal Team, Elken	WAP-wijkbudget € 1000-2500
	Whats app groep in stand houden (combi met buurtpreventie)	Betrokkenheid van bewoners bij de leefomgeving wordt vergroot. Er zijn meer ogen	Vergroten eigenaarschap en verantwoordelijkheid van wijkbewoners	Bewoners Gemeente, Sociaal team	WAP-wijkbudget € 1000-2500
	voetjesactie	Bij inbraakgolf organiseren	Bewustwording. Hoe maak je met kleine maatregelen en eigen gedrag het een inbreker moeilijk.	Gemeente en Politie	Gemeente regulier, WAP-wijkbudget € 1000-2500
	Duurzaamheid				
	Ecologie groen/biodiversiteit	Bekijken waar aandacht voor groen of ecologie de wijk kan verfraaien. Ruimte geven voor een 5-tal initiatieven. Per initiatief bijdrage € 500- € 1000 mogelijk.	- Groenere leefomgeving - Prettiger omgeving voor bewoners - Klimaat adaptie	Bewoners, Elken, Gemeente	Gemeente regulier, WAP-wijkbudget € 2500-5000
	Ecologie water	Waar mogelijk maatregelen nemen om water opname door de bodem makkelijker te maken.	- Minder wateroverlast op straat - Klimaat adaptatie		
	Inzet energiecoaches	Zie “armoedebelid”.		Gemeente	Gemeente regulier
	Verduurzamen wijkgebouw	Onderzoek welke maatregelen mogelijk zijn om het Skiphus duurzamer te maken.	- Minder uitgaven aan energie - Minder kosten voor afval	Gemeente regulier	Gemeente regulier WAP-wijkbudget € 2500-5000

			•		
	Groen Verbindt	In het kader van Groen Verbindt worden een aantal eco projectjes opgepakt: • Bijenhotel • Vlinderkas • Kleinvee (geiten) • Aandacht onderhoud vlinder struiken	• Biodiversiteit vergroten • Meer kansen voor soorten • Bewustwording en kennis van bewoners vergroten	Groen Verbindt	WAP-wijkbudget € 2500-5000.
	Gezondheid				
	Beweegprogramma BV Sport voortzetten	De afstand tot sporten en sportverenigingen is voor kinderen in de Schepenbuurt groot (door fysieke afstand, maar ook vanwege financiële beperkingen). Om fysieke ontwikkeling en bewegen van kinderen toch te stimuleren is een beweegprogramma gestart in de Schepenbuurt, de Wielenpolle en Achter de Hoven.	• Verbeteren fysieke ontwikkeling kinderen • Kennis laten maken met sport(en)	Gemeente , BV Sport, Bewoners	Gemeente regulier, WAP-wijkbudget € 2500-5000
	Aanleg en gebruik speellint door de wijk	Met een speellint worden op belangrijke routes voor kinderen tussen huis-school- speelplek markeren en speelaanleidingen aangebracht. Door het visueel aantrekkelijk maken van de route worden kinderen verleid om deze route te nemen. De aanleg is gestart	• Kinderen meer buiten laten spelen • Veilige route naar school en speelplek maken. • Door speellint automobilisten attenderen op kinderen • Ook veilige route voor andere wijkbewoners	Gemeente	WAP-wijkbudget € 2500-5000
	Gezond eten/koken Kookworkshops organiseren	Gaat hierbij om aandacht voor: meer bewegen, gezonder eten en stoppen met roken.	• Gezondere leefstijl • Bij stoppen met roken: hoger besteedbaar inkomen	Bewoners	WAP-wijkbudget € 2500-5000

		Gezond eten is gekoppeld aan gezond eten koken. Hierbij aan sluiten bij bestaande kookactiviteiten. Op dinsdag en vrijdag wordt er in Greunshiem gekookt voor de wijk. Hierbij aansluiten.	• Gezondere voeding • Verbinden van mensen (door kookactiviteiten).		
	Opzetten moestuin	Gekoppeld aan gezond eten (koken). Om gezond te kunnen koken, moet je gezonde ingrediënten gebruiken.	• Gezondere leefstijl • Gezondere voeding • Verbinden van mensen (door de tuinier activiteiten).	Bewoners	WAP-wijkbudget € 1000-2500
	Reanimatie cursus	Cursus opzetten voor het bedienen van een AED en het geven van hartmassage. Kan vanuit BV Sport worden georganiseerd.	• Voorkomen dat wijkbewoners overlijden doordat er te laat hulp komt.	BV Sport	WAP-wijkbudget € 1000-2500. Kan vanuit BV Sport worden georganiseerd.
	Vergroten kennis, gebruik en Plaatsen openbaar toegankelijke AED	Door het plaatsen van een openbaar toegankelijke AED het mogelijk maken dat er levens worden gered. Er is er 1 in Greunshiem, Skiphus en bij Friesland Campina.	• Voorkomen dat wijkbewoners overlijden doordat er te laat hulp komt.	WAP/Wijk	WAP-wijkbudget € 1000-2500
	Armoedebeleid				
	Inzetten energiecoach	Door gedragsverandering (en eventueel nemen van kleine maatregelen) energielasten naar beneden laten brengen.	• Energie en woonlasten omlaag • Hoger besteedbaar inkomen • Bewustwording energie verbruik • Energie verbruik omlaag (duurzaamheid)	Gemeente Elkien	Gemeente regulier, Elkien WAP-wijkbudget € 1000-2500
	Pilot voorzieningenwijzer	Door middel van methode voorzieningenwijzer mensen op regelingen wijzen en proberen woonlasten te drukken. Pilot voorzieningenwijzer uitvoeren in	• Hoger besteedbaar inkomen • Lasten omlaag	Elkien, Gemeente	Elkien, Gemeente WAP-wijkbudget € 5000,-

		Schepenbuurt, samen met Achter de Hoven			
	Spreekuur Buurtservicepunt	Hulp organiseren voor wijkbewoners die met formulieren of regels worstelen.	• Gebruik van regelingen • Besteedbaar inkomen verhogen • Voorkomen van schulden	WAP	WAP-wijkbudget € 2500-5000
	Naar werk helpen	Bestaand traject vanuit Soza, waarbij de bewoners kortdurend veel aandacht krijgen.	• Bewoners naar werk helpen • Uitkeringssituaties voorkomen • Zelfvertrouwen bewoners vergroten	Gemeente	Bestaand traject
	Jeugd/Onderwijs				
	Samenwerken met OBS Potmarge en Kinderkoepel	Onderzoek naar waar samenwerking mogelijk is met de scholen. Hierbij (ook) aandacht voor overgang van basis- naar voortgezet onderwijs.			WAP-wijkbudget € 2500-5000
	Activiteiten voor kinderen in de zomervakantie	Niet alle kinderen uit de Schepenbuurt gaan in de zomer op vakantie. Om deze kinderen wel een fijne zomer te laten beleven, worden er activiteiten georganiseerd.	• Kinderen hebben ook een verhaal na de zomer •	Bewoners, Scholen sociaal team	WAP-wijkbudget € 2500-5000
	Inzetten op taaleducatie volwassenen/aanpak laaggeletterdheid	Laaggeletterdheid van ouders kan een reden voor lage betrokkenheid zijn, waardoor kinderen niet gestimuleerd worden of met school kunnen worden geholpen.	• Grotere betrokkenheid ouders bij school • Ouders zelf ook meer kansen en zelfvertrouwen geven	Scholen, Sociaal team	WAP-wijkbudget € 2500-5000
	Huiswerk begeleiding	Vanuit school of wijkgebouw huiswerkbegeleiding organiseren om succeskans op school te vergroten. Mogelijkheden onderzoeken en start uitvoering	• Wegnemen drempel om ambitie te hebben • Succeskans van kinderen vergroten	WAP	WAP-wijkbudget € 2500 -5000

	Centrum voor Talentontwikkeling	Kinderen met een passie/talent, maar niet met de mogelijkheid om hier iets mee te doen, kunnen door hun school worden aangemeld bij het Centrum voor Talentontwikkeling. Het Centrum zorgt ervoor dat ze hun passie uit kunnen leven.	Kinderen ambitie geven en verder helpen	Gemeente	bestaand
	weekendschool	Bestaand initiatief om kinderen ambitie te geven en kennis te laten maken met bijzondere beroepen en cultuur	- Kinderen prikkelen ambitie te hebben - Zelfvertrouwen kinderen vergroten	Gemeente	bestaand
	Betrekken bewoners/groepen				
	Koken middel om te verbinden	Gaat hierbij om aandacht voor: meer bewegen, gezonder eten en stoppen met roken. Gezond eten is gekoppeld aan gezond eten koken. Hierbij aan sluiten bij bestaande kookactiviteiten.	- Gezondere leefstijl - Gezondere voeding - Verbinden van mensen (door kookactiviteiten).	WAP/Wijk	WAP-wijkbudget € 1000-2500
	Nieuwe bewoners benaderen			Wijk	WAP-wijkbudget € 1000-2500
	Overlegstructuren & Communicatie				
	Wijkprojectgroep	Vergaderingen, werkbezoeken etc.	Weten wie wat doet en verbinding leggen		WAP-wijkbudget € 1.000,- tot 2.500,-
	Communicatie	Kranten en flyers	Wijk betrekken bij activiteiten en activeren		WAP-wijkbudget € 1.000,- tot 2.500,-

Wijkaanpak Valeriuskwartier 2019-2022/2023

In het Wijkactieplan voor de Valeriuskwartier worden verschillende thema's benoemd waar we op in willen zetten. Per thema zijn de verschillende acties aangegeven. Per actie is een beschrijving gegeven, het doel of de reden, wie actie onderneemt en wie financiert. Vervolgens is er bij veel activiteiten een bijdrage mogelijk vanuit de Wijkaanpak. Dit staat aangegeven.

Wat?	Wat houdt dit in?	Doel/reden	Actie	Te financieren door/ Bijdrage uit Wijkaanpak
Grote (re)projecten				
Diverse adressen waaronder portiekflats en grondgebonden woningen	Herstructurering woningen en woningverbetering	Verbeteren kwaliteit van de woningen en vergroten diversiteit van bewoners	Elkien, Gemeente	Elkien, gemeente regulier, WAP-3 "Grote Projecten"
Sloop en nieuwbouw IKC Eigenwijs Wester en Trilker (Proloog)	De Trilker en De Wester en Kinderopvang Friesland (SKF) vormen samen IKC Eigen Wijs. Er komt deels nieuwbouw, en de Trilker wordt gesloopt. Start van de bouw is augustus/september 2019. Verwachte opening medio 2020. Schoolplein zal 'open' zijn en een plek voor ontmoeting. De uitgangspunten voor Gezonde Buurt worden meegenomen in de ontwikkeling van de	IKC vorming, doorgaande leerlijn voor kinderen van 0-12 jaar	Wester en Trilker	Gemeente regulier, Scholen

		schoolpleinen.			
	Albertine Agnesschool (PCBO)	Albertine Agnesschool en Sinne Kinderopvang gaan ook samen een IKC vormen. Zij zijn geïnspireerd door Escher. Bouw volgt pas ná de bouw van Wester-Trilker. Start niet eerder dan 2020.	IKC vorming, doorgaande leerlijn voor kinderen van 0-12 jaar	Albertine Agnes	Gemeente regulier, School
	Verduurzamen MFC Westenkwartier	Fysieke maatregelen aan het gebouw, geplande start eerste helft 2019	Minder energieverbruik	Gemeente/MFC Westenkwartier	Gemeente regulier
	Sloop-nieuwbouw Fenixkerk	Nieuwbouw duurdere huurappartementen.	Woningdifferentiatie wijk verbeteren	Particuliere belegger	Particuliere belegger
	Sloop-nieuwbouw locatie de Zeeuw	Nieuwbouw goedkopere en duurdere appartementen.	Woningdifferentiatie wijk verbeteren	Particuliere belegger	Particuliere belegger
	Gezondheid				
	Gezonde Buurt : Onderdeel inrichten fysiek van beweegroute	Gezonde Buurt is een project samen met IVN en Jantje Beton. Zet in op een gezondere wijk, met groen in de buurt en een gevarieerde en (sociaal) veilige speelomgeving . Met IVN/Jantje Beton ligt er de afspraak van een cofinanciering van € 50.000 door deze organisaties	Fysiek verbinden van Speelterrein Haydnstraat , met scholengebied Trilker/Wester in een beweegroute voor jong en oud.	IVN, Jantje Beton, GGD, gemeente	IVN/Jantje Beton WAP3-wijkbudget € 25.000- 50.000
	Gezonde Buurt:	Aanbod organiseren voor	Mensen in beweging	Bewoners, scholen,	Gemeente regulier, IVN/Jantje Beton,

	Onderdeel programma activiteiten de komende 4 jaar	mensen om actief te bewegen en te ontmoeten in hun wijk. Plannen voor activiteiten/programma, vanuit IVN, buurthuis en vanuit bv-Sport. Met IVN/Jantje Beton ligt er de afspraak van een cofinanciering van € 15.000 voor het 1 ^{ste} jaar	krijgen. Sociale cohesie bevorderen	Bv Sport, GGD, IVN/Jantje Beton, Jongerenwerk	WAP-wijkbudget. Per activiteit € 500-1000. Maximum € 40.000,-
	Gezonde Buurt: Onderdeel Koken in de wijk	Is tot nu toe incidenteel georganiseerd. Dit in ieder geval doorzetten.	Gezondere leefstijl, sociale cohesie bevorderen	Wijkgebouw, BV Sport	Per activiteit € 100 - €500 Maximum € 2500-5000
	Gezonde Buurt: Biodiversiteit	Stimuleren biodiversiteit in de wijk en de interesse hiervoor bij wijkbewoners. Naast het inhoudelijke doel biedt dit kansen aan bijv. Dielnimme voor werkzaamheden. Bijvoorbeeld speciaal onderhoud (bijv. te planten fruitbomen) & dingen maken (insectenhôtels, vogelkastjes, vlinderhôtels, spreuwenpalen)	Biodiversiteit (vlinders, bijen, insecten) in openbare ruimte, tuinen en woningen is van belang voor de leefbaarheid, voedselvoorziening en milieu.	Gemeente, Dielnimme, Elkien, IVN	WAP-wijkbudget. Per activiteit € 100-500. Maximum € 10.000,-
	Bevorderen bekendheid AED	Indien nodig acties voor bekendheid. Plus opleidingen voor gebruik stimuleren	Hartveilige omgeving	Westenkwartier/ Bewonersplatform	WAP-wijkbudget €1000-2500

	Schoon, Heel, Veilig				
	Afval	Contract met gemeente voor zwerfvuil . Vanuit Wijkaanpak acties mogelijk.	Schonere wijk	Dielnimme	Gemeente regulier, WAP-wijkbudget 1000-2.500
	Professionaliseren buurtconciërge, behoud vrijwilliger	Huidige vrijwillige buurtconciërge blijft: kan signalen snel doorgeven aan de gemeente en bewoners aanspreken op verkeerd gedrag en voorlichten Vanuit Elkien wordt gekeken of samen met andere wijken professionele buurtconciërge kan worden ingezet.	Schonere en veiligere wijk	Elkien, Dielnimme	Elkien, WAP-wijkbudget € 2000-5000 voor vrijwillige buurtconciërge.
	Buurtschouw	Ronde door de wijk met bewoners en met buitendienst van de gemeente	Nette wijk, goed onderhouden	Gemeente/ bewonersplatform/ buurtconciërge	WAP-wijkbudget 1000-2500
	Buurtpreventie/buurtapp	Er is op kleine schaal een buurtapp. Onderzoeken of buurtpreventieteam toegevoegde waarde heeft en of bewoners dat willen	Veiligheid en netheid wijk bevorderen	Gemeente/ bewonersplatform/ MFC westenkwartier	WAP-wijkbudget 1000-2500
	Voetjesactie	Bij inbraakgolf organiseren	Bevorderen veiligheid en veiligheidsgevoel	Gemeente en Politie	Gemeente regulier, Politie WAP-wijkbudget € 1000-2500
	Duurzaamheid/Groen				
	Samenwerking met ECW	Deel wijkbewoners wil	Verduurzamen van de	MFC Westen	Bewoners,

		aansluiten bij netwerk en concrete acties van ECW Westeinde . Vanuit wijkaanpak ondersteuning in communicatie	wijk en kostenbesparing	kwartier	WAP-wijkbudget 1000-2500
	Geld/armoede				
	Inzetten energicoach	Energiecoaches bezoeken bewoners met tips en concrete maatregelen om minder energie te verbruiken	Verminderen energieverbruik en daardoor ook minder kosten door bewoners Valeriuskwartier	Elkien Gemeente en SWT	Elkien, WAP-wijkbudget 2.500-5.000
	Inzetten woonlastencoach/ Voorzieningenwijzer	Coaches bezoeken bewoners met tips en concrete handvatten om woonlasten omlaag te brengen, (kijtscheldingen, verzekeringen, toeslagen enz.) . Elkien en gemeente doen eerst pilot in een andere wijk	Minder kosten	Elkien, Gemeente SWT	Elkien, WAP-wijkbudget 2.500-5.000
	Jeugd/Onderwijs				
	Samenwerken Albertine Agnes – MFC Westenkwartier	Wijkcentrum en Albertine Agnes hebben de intentie om nauwer te gaan samenwerking. Programmatisch afstemmen, 2019 en verder	Beter gebruik maken van elkaars kennis en kunde. Programmatisch afstemmen	Albertine Agnes, MFC Westenkwartier	School, MFC, WAP-wijkbudget 1.000-2.500
	Activiteiten voor	Activiteiten voor kinderen	Bieden van kansen	MFC	MFC, Bewonersplatform

	kinderen in de zomervakantie	die in de zomer niet echt op vakantie gaan: de wijk/stad verlaten Gaaf deze zomer gebeuren, door bewonersplatform/mfc	voor kinderen	Westenkwartier, Bewonersplatform	WAP-wijkbudget 1.000-2.500
	Begeleiden en in beeld houden van kinderen	Bijvoorbeeld door huiswerkbegeleiding of iets dergelijks. Leeftijd 10-14 jaar langer begeleiden, zodat overgang naar voortgezet makkelijker is. Gaaf in 2 stappen: 1. Onderzoek hoe 2. Uitvoeren. Wijkaanpak draagt bij aan onderzoek	Steun, begeleiding bieden aan kinderen vooral 10-14 jaar bij overgang basis-middelbaar onderwijs	Onderzoek: SWT Uitvoering: Albertine Agnes. Wester, Trilker, Twaluk, St Thomas school MFC Westenkwartier Jongerenwerk	Scholen WAP-wijkbudget 2.500-5.000 voor onderzoek Uitvoering: PM
	Betrekken bewoners/groepen				
	Dielnimme continueren en uitbouwen	Participatie en activering in de wijk.	Participatie project: mensen activeren en kansen geven.	Stichting Dielnimme, Netwerk Oud-oost	Gemeente regulier WAP-wijkbudget: €20.000
	Nieuwe bewoners benaderen		Betrokkenheid bij de wijk vergroten	Elkien, MFC Bewonersplatform, SWT	Elkien WAP-wijkbudget € 1000-2500
	'Meer in de wijk, minder in dagbesteding'	Laagdrempelige voorziening en toegang voor o.a. ouderen. SWT onderzoekt de mogelijkheden en start dit jaar met een Pilot voor	meer aandacht voor mensen die in de wijk gewoon dingen willen doen. En minder dure trajecten.	SWT	Gemeente regulier

		ouderen in Westeinde			
	Uitbouwen samenwerking met MBO en HBO scholen	Bieden leerplekken Gelegenheid bieden tot organisatie van/ deelname in activiteiten van en voor wijk	Studenten en wijkbewoners versterken elkaar op die manier	MFC, Dielnimme, Sociaal Team, Stenden, NHL, Friesland College. studenten woonachtig in Oud-oost	WAP-Wijk budget 1000- € 2500,-
	Samenleven in de wijk	Verbeteren sociale cohesie (studententeam deed hier in de vorige WAP-periode goede stappen) SWT onderzoekt mogelijkheden, zoals het studenten-maatjesproject in Groningen: WIJS	Mensen bezoeken en betrekken bij hun directe leefomgeving.	SWT	WAP-Wijk budget € 1000-2500
	Wijkidee				
	Wijkidee	Mensen kunnen wijkidee indienen om hun eigen project te verwezenlijken. Maximaal 1500 per idee, maximaal 3 per jaar. Idee moet ten goede komen aan de wijk/straat/buurt, en er moet draagvlak zijn.	Initiatieven van mensen uit de wijk belonen en faciliteren	wijkprojectgroep	WAP-Wijk budget € 5000-10000
	Overleg + Communicatie				
	Wijkprojectgroep	Vergaderingen, werkbezoeken etc.	Weten wie wat doet en verbinding leggen		WAP-wijkbudget € 1.000,- tot 2.500,-
	Communicatie	Kranten en flyers, eenduidige communicatie Wijkmiddag	Wijk betrekken bij activiteiten en activeren		WAP-wijkbudget € 1.000,- tot 2.500,-

Wijkactieplan Heechterp-Schieringen 2019 – 2022/23

	WAT	DIT HOUDT IN	DOEL / REDEN	ACTIE	Te financieren bedrag/bijdrage Wijkaanpak
	Grote projecten				
	Herstructurering portiek woningen Heechterp	Plannen voor herstructurering	Kwaliteit van de woningen verbeteren.	Elkien, Gemeente, huurdersorganisatie	Elkien, Gemeente regulier WAP Grote projecten
	Pleinen tussen de portiekwoningen in Heechterp	Binnen drie jaar plan van aanpak m.b.t pleinen tussen de woningen van Heechterp, al dan niet gekoppeld aan herstructurering. Regulier onderhoud vindt nu plaats.	Kwaliteit leefomgeving verbeteren.	Elkien, Gemeente	Gemeente regulier tenzij onderdeel herstructurering
	Woningverbetering 136 woningen	Woningverbetering op diverse adressen in Schieringen en Heechterp	Kwaliteit van de woningen verbeteren	Elkien	Elkien
	Egelantierstraat	Zorgpunt in de wijk is de weg. Binnen twee jaar is de weg op het gebied van verkeersveiligheid en uitstraling verbeterd.	Verkeersveiligheid verbeteren en uitstraling van de weg verbeteren. Afstemmen met nieuwbouwplannen aan deze straat	Gemeente, wijkpanel	Gemeente regulier
	Versterken bewonersnetwerken				
	Versterken netwerk bestaande bewonersstructuren en vrijwillige initiatieven	Ondersteunen, faciliteren en uitbouwen van de bestaande bewonersorganisaties en vrijwillige initiatieven. Uitbouwen bestaande	Netwerk in de wijk versterken ten bate van bewoners	Bewoners (al dan niet georganiseerd), Gemeente, Elkien, Sociaal	Elkien, Gemeente regulier wijkpanel WAP wijkbudget Per activiteit bijdrage van € 1.000,- tot 2.500,-

		activiteiten en nieuwe activiteiten. Per activiteit bijdrage van € 1000- 2500 mogelijke.		Team	maximaal € 60.000,-
	Su we Even	Heechterp Schieringen een sport- en beweegwijk. Inzetten op bestaande sportinitiatieven en beweeginitiatieven. Gezondheidsnetwerk versterken en stimuleren.	Bewoners fysiek gezonder maken; Bewoners activeren door middel van sport en bewegen;	Aansluiten bij het project . Kartrekker is n.o.t.r Stichting. Samenwerking met de wijkorganisaties, swt, bv sport, GGD & gemeente	Gemeente regulier, Su we Even WAP wijkbudget € 2.000,- tot 5.000,-
	Koken middel om te verbinden	Kinderwijkrestaurant en een wijkrestaurant.	Verbinding maken met de wijk en bewoners kennis laten maken met het wijkcentrum. Eventueel opleiding van mensen.	Samenwerking Wijkcentrum, BBHS en swt. Oud Oost adviseert.	WAP wijkbudget € 2.500,- tot 5.000,- voor co-financiering
	Uitbouwen samenwerking met MBO en HBO scholen	Bieden leerplekken Gelegenheid bieden tot organisatie van/ deelname in activiteiten van en voor wijk	Studenten en wijkbewoners versterken elkaar op die manier	Netwerkoeverleg, Stenden, NHL, Friesland College. studenten woonachtig in HS	WAP-Wijk budget € 5.000,- tot 10.000,-
	Kinderwijkraad	40 ontmoetingen naschooltijd waarin de kinderen werken aan plannen voor de wijk, op basis van democratielessen die op de basisschool worden aangeboden. Middelen in WAP ter beschikking stellen zodat kleinschalige plannen van de kinderen snel kunnen worden	Kinderen in de wijk een stem geven en op het podium zetten.	BBHS, wijkcentrum en jongerenwerk. Gemeente adviseert.	WAP-Wijk budget € 2.000,- tot 3.500,-

		uitgevoerd.			
	Schoon en heel				
	Afval hotspots	Hotspots lokaliseren Samenwerking aanpak Oud Oost	Voorkomen dat er (meer) dumpplekken in de wijk ontstaan; Aanzien van de wijk verbeteren;	Afstemming met beleid gemeente en Omrin; Wijkpanel is actief hierin en werkt aan alternatieve mogelijkheden samen met gemeente	Gemeente regulier WAP-Wijk budget € 1.000,- tot 2.500,-
	Acties schone leefomgeving	Wielersbaan verdient aandacht en onderhoud stoepen in Schieringen. Aandachtspunt zijn (particuliere) tuinen die over de stoep groeien	Aanzien van de wijk verbeteren	Wijkpanel, Sociaal Team	Gemeente regulier, bewoners zelf, Elkien WAP-Wijk budget € 1.000,- tot 2.500,-
	Onderzoek slecht onderhoud particulier bezit	Concreet maken van de probleemgebieden	Inventarisatie problemen en mogelijke oplossingen	Gemeente	WAP-Wijk budget € 1.000,- tot 2.500,-
	Collectieve onderhoudsprojecten particuliere woningen ondersteunen	Collectief van particuliere woningen organiseren die onderhoud willen plegen aan tuin & woning ondersteunen door materialen te vergoeden waarna ze zelf het onderhoud uitvoeren . Per actie € 500-1000 bijdrage	Aanzien van de wijk verbeteren;	Initiatief bij wooneigenaren.	WAP-Wijk budget € 1.000,- tot 2.500,-
	Bijzet preventie team	Preventie team van BBHS en buurt conciërge. Preventie team als vehikel voor cursus/training basWAPeiligheids-vaardigheden	Wijk schoner houden, betrokkenheid bewoners vergroten	Samenwerking buurt conciërge, BBHS, opleidingsorganisaties en swt	WAP-Wijk budget € 2.000,- tot 5.000,- buurtpreventie

	Bijdrage aan onderzoek uitvoerbaarheid Wijkideeën	Wijkideeën n.a.v. wedstrijd van vorig WAP zijn in conceptfase blijven steken, mede vanwege kosten en draagvlak.	Onderzoek bijdrage	Initiatief bij wijkpanel	Voor onderzoek € 1000,- tot 1.500,-
	Veiligheid				
	WhatsApp groep / Buurtpreventie-team oprichten	Preventie team van BBHS en wijkagent. Preventie team als vehikel voor cursus/training basWAPeiligheids-vaardigheden	Veiligheidsgevoel vergroten, betrokkenheid bewoners vergroten	Samenwerking wijkagent, BBHS, opleidingsorganisaties, Elken en swt	Gemeente regulier WAP-budget € 1.000,- tot 2.500,- Cofinanciering afvalpreventie
	Inbraakpreventie maatregelen/informatievoorziening / meldingsbereidheid	Terugdringen van inbraken Voorbeeld Pop-Up bureau wijkagent veiligheidstrips aanbrengen bij particulieren, eventueel bijdrage.	Veiligheidsgevoel vergroten, betrokkenheid bewoners vergroten	Wijkagent, handhaving, preventieteam en Elken	WAP-wijkbudget € 1.000,- tot 2.500,-
	Verkeersveiligheid	Incidentele acties ten bate van de verkeersveiligheid	Verkeersveiligheid verbeteren, bewustzijn verhogen bij bewoners	Samenwerking buurtpreventie, scholen & wijkagent/handhaving	Gemeentelijk regulier. WAP-wijkbudget € 1.000,- tot 2.500,-
	Duurzaamheid				
	Stimuleren (groen)beheer door bewoners	Zakgeld projecten Faciliteren projecten voor groen-, en schoon	Aanzien van de wijk verbeteren;	BBHS, Elken, Gemeente, Wijkpanel	Gemeentelijk regulier. WAP-wijkbudget € 5.000,- tot 10.000,-
	Bevorderen biodiversiteit in de wijk	Wijk was een van de eersten met actie Steenbreek. Uitwerken van acties rond vlinders, bijen en insecten in openbare ruimte, tuinen en woningen.	vergroten biodiversiteit en interesse daarin Bevorderen sociale cohesie wijkbewoners	Gemeente, Netwerk in de wijk, BBHS	Per actie € 1.000,- tot 2.500,-. Totaal max € 10.000
	Upgraden waar nodig en	Groenplekken benoemen waar	Stimuleren buiten	BBHS, Elken,	€ 2.500,- tot € 5.000,-

	behouden kwaliteit van groen in de wijk	potentie is om buiten te bewegen & recreëren Voedselplekken in de wijk behouden en ondersteunen	bewegen	Gemeente, Wijkpanel	
	Reclame voor inzet van energiecoaches	Besparing en verduurzaming	Besparen en bewustwording	Gemeente, swt, Elkien	WAP-wijkbudget € 1.000,- tot 2.500,-
	Gezondheid				
	Watertappunt	Watertappunt Cruijffcourt		BV Sport, Gemeente	Gemeente regulier .
	Groen en gezond	Verzamelen en versterken diverse activiteiten groen en gezond in de wijk Per activiteit cofinanciering bieden van € 100 -250	Bevorderen gezond gedrag	BV Sport, initiatiefnemers beweegprojecten, swt, Gemeente, GGD	Alle partijen WAP-wijkbudget max € 7.500,- Per activiteit € 100,- tot 250,-
	Beweegmogelijkheden openbare ruimte	Bestaande plekken inventariseren en waar nodig plan van aanpak opstellen (o.a. fitnessstoestellen, basketbalveld)	Onderzoek Bevorderen gezond gedrag	Initiatief wijk, Sociaal Team, ondersteuning Gemeente	Onderzoek WAP-wijkbudget. Uitvoerings plannen alleen cofinancieringbedrag PM.
	Geld/armoede				
	Voorzieningenwijzer	Indien pilot in andere wijk succesvol verloopt voor particulier bezit een bijdrage in kosten Voorzieningenwijzer	Besparen en bewustwording	Gemeente, Elkien	Gemeente regulier, WAP-wijkbudget € 2.500,- tot 5.000,-
	Een aanspreekpunt gezondheidsvragen	Duidelijk aanspreekpunt met warme contacten in de tweedelijnszorg m.b.t. gezondheidsvraagstukken (zoals gebit) Wijkaanpak voor ondersteuning communicatie	Preventie, aanpak klachten, bewustwording en sparen	GGD en Sociaal Team	GGD, Sociaal Team, WAP-wijkbudget € 1.000,- tot 2.500,-
	Jeugd/Onderwijs				
	Toekomstperspectief en	Onderzoeken hoe Voor	(Stage) onderzoek	Sociaal Team,	WAP-wijkbudget

	opleidingsmogelijkheden	kinderen en volwassenen een aanspreekpunt voor opleidingsvragen en mogelijkheden om te 'snuffelen' bij opleidingen en beroepen georganiseerd kan worden		scholen, Sociaal team, wijkcentrum	€ 2.500,- tot 5.000,-
	Activiteiten voor kinderen in de vakanties	Aansluitend op wat er al wordt aangeboden. Cofinanciering per activiteit max € 250,-	Preventie	Wijkcentrum, BBHS	Regulier budget WAP-wijkbudget € 1.000,- tot 2.500,-
	Bijdrage in uitbouwen taaleducatie volwassenen /aanpak laaggeletterdheid	Er is regulier aanbod en taalklassen. ondersteunen acties/pilots om andere groepen te bereiken.	Preventie	Sociaal team, wijkcentrum	Sociaal team, wijkcentrum WAP-wijkbudget € 2.500,- tot 5.000,-
	Overlegstructuren + Communicatie				
	4x per jaar beheeroverleg Wijkpanel	Betrokken partijen rondom thema's om tafel om lopende zaken te bespreken	Weten wie wat doet en verbinding leggen	Allen	Regulier inzet wijkpanel en gemeente
	Netwerkoeverleg maandelijks	Maandelijks netwerkoeverleg waarbij betrokken maatschappelijke partijen in de wijk overleggen, ten bate van de afstemming & gezamenlijke activiteiten op te pakken	Weten wie wat doet en verbinding leggen	Allen	Regulier inzet sociaal wijkteam
	Wijkprojectgroep	Vergaderingen, werkbezoeken etc.	Weten wie wat doet en verbinding leggen		WAP-wijkbudget € 1.000,- tot 2.500,-
	Communicatie	Kranten en flyers, eenduidige communicatie	Weten wie wat doet en verbinding leggen		WAP-wijkbudget € 1.000,- tot 2.500,-

Wijkactieplan Bloemenbuurt –Oldegalileën 2019 – 2022/23

WAT	DIT HOUDT IN	DOEL / REDEN	ACTIE DOOR	Te financieren bedrag /Bijdrage Wijkaanpak
Grote(re) projecten				
Herontwikkeling Dokkumer EE	Woningbouw, laatste fase ongeveer 60 woningen	Kwaliteitsverbetering woningvoorraad	Ontwikkelaar/corporatie	Ontwikkelaar/corporatie
Afronden nieuwbouw/verbouw Buurthuis Mahatma Gandhi	Nieuw Wijkcentrum Oldegalileën. Bedoeld voor Hindoestaanse gemeenschap in Noord-Nederland, tevens wijkcentrum.	Ontmoetingspunt	Stichting Mahatma Gandhi, Wijkbewoners	Stichting M. Gandhi, Wijkpanel ,WAP-wijk budget € 5.000
Diverse kleine projecten Elken	Totaal ongeveer geschat op 35 woningen.	Kwaliteitsverbetering woningen.	Elken	Elken
Versterken bewonersnetwerken				
In stand houden en uitbreiden van het Netwerkcentrum Oud-Oost	Is een verlenging van de twee jaar geleden gestarte pilot vanuit Wijkaanpak met 4 jaar t/m 2022 voor opbouwwerker die ruggensteun is voor alle vrijwilligersactiviteiten in Oud-Oost	Netwerk in de wijk versterken ten bate van bewoners, verbinden van vrijwilligers	Gemeente, Amaryllis, Netwerkcentrum Oud-oost	WAP-bijdrage algemeen voor loonkosten opbouwwerker
In stand houden en uitbreiden van activiteiten vanuit het Netwerkcentrum Oud-Oost : Onderdeel van en voor de bewoners van de 3 wijken	Activiteiten/projecten: runnen 9-5 de Klomp, Koken in de wijk, Computercentrum, Stadstuin Techum/Oud-Oost, Leeuwarder Collectief, Kunstprojecten, Muzieklessen, Join the jam, Game bijeenkomsten, Kinderactiviteiten, Repair Café, Bakkie in de Buurt, project Statushouders met fin. problemen, ZZPers, Kracht van Oplossen	Op dit moment ruim 200-220 vrijwilligers + ongeveer 10 mensen met rugzakje in 20-tal activiteiten. Uitbreiden waar mogelijk.	Gemeente, wijkpanels, corporaties, sociaal wijkteam, wijkgebouwen, vrijwilligersprojecten	-WAP-bijdrage algemeen -WAP-Wijk budget max 2.500,- per activiteit, totaal € 35.000
In stand houden en uitbreiden van activiteiten vanuit het Netwerkcentrum	Werkplaats is ontstaan vanuit Talentenbus, maar uitgegroeid tot voorliggende voorziening waar nu ongeveer 25 mensen	Werkplaats valt nu nog onder Netwerkcentrum Oud-Oost . Ruimte	Gemeente, Amaryllis, Netwerkcentrum Oud-Oost, Talentencentrum	-WAP-bijdrage algemeen

Oud-Oost : Onderdeel Werkplaats Oud-oost en samenwerking met andere Werkplaatsen	dagbesteding hebben plus nog aantal vrijwilligers. Uitbouw ligt voor de hand maar hoe hangt af van allerlei ontwikkelingen in sociaal domein.	bieden voor diverse vervolgsenario's	Friesland	
In stand houden en uitbreiden van activiteiten vanuit het Netwerkcentrum : Onderdeel samenwerking en uitwisseling activiteiten, werkmethodes, vrijwilligers met op te richten Netwerkcentra in andere aandachtswijken	Er is nu 1 netwerkcentrum met "wijk" vrijwilligers. In andere 3 aandachtswijken wil men ook meer naar dit organisatiemodel van vrijwilligers toe. Handig is dat er zo veel mogelijk samengewerkt wordt. Als een wijk dat wil. Ook hier rekening houden met ontwikkelingen binnen het sociaal domein.	Ruimte bieden voor diverse vervolgsenario's	Gemeente, Amaryllis	-WAP-bijdrage algemeen
Uitbouwen samenwerking met MBO en HBO scholen	Bieden leerplekken Gelegenheid bieden tot organisatie van/deelname in activiteiten van en voor wijk	Studenten en wijkbewoners versterken elkaar op die manier	Netwerkcentrum, Sociaal Team, Stenden, NHL, Friesland College. studenten woonachtig in Oud-Oost	WAP-Wijk budget max € 2000,-
Cambuur Verbindt/ Pact van Cambuur	Cambuur Verbindt aanvullend activiteiten ondersteunen. Pact van Cambuur : Soza houden aan realiseren van resultaatafspraak: 50 personen toe leiden naar werk	Meer wijkactiviteiten realiseren. Bewoners toe leiden naar werk	Soza Gemeente Leeuwarden	WAP-Wijk budget max € 2.500,-
Continueren jaarlijks wijkfeest	De wijkfeesten zijn inmiddels bekend in de wijk. Het is een muziek/cultuurfestival voor en door de wijk. De organiserende partijen zijn afkomstig uit de wijk zelf.	Bevorderen sociale cohesie bewoners. Leeuwarden Friesland 2028 (Legacy)	Bewoners van de wijk,	WAP-wijkbudget max. € 5.000 per jaar.
Continueren één Wijkidee	Bewoners, wijkpanel, wijkvereniging enz. kunnen wijkideeën indienen bij de wijkprojectgroep Oud Oost. Voor het indienen van een wijkidee is een aanvraagformulier beschikbaar. Per	Verbeteren leefbaarheid, waarbij initiatief bij bewoners ligt	Bewoners van de wijk	WAP-wijkbudget max. € 2.500 per jaar

	wijkidee is max. € 2500 beschikbaar			
Schoon en heel				
Jaarlijkse Buurtschouw	In voorjaar schouw. Er worden actielijsten opgesteld, waarbij de genoemde afspraken door betrokken partijen worden nagekomen.	Verbeteren fysieke leefbaarheid in gebied	Groot aantal partijen	Regulier, WAP-wijkbudget € 2.500
Afval hotspots	Hotspots lokaliseren Samenwerking aanpak Oud Oost structurele operationele afspraken maken over signalering, opruimen en voorkomen van afval hot spots.	Voorkomen dat er (meer) dumpplekken in de wijk ontstaan Aanzien van de wijk verbeteren	Afstemmen met beleid gemeente en Omrin. Aanvullend signalerend: corporaties (buurt - conciërges), buurt - preventieteam Aanvullend opruimen: Werkplaats	WAP-wijkbudget € 5.000
Vergroten professioneel toezicht in de wijk	Het doen van professioneel onderzoek naar toezicht in de wijk. Hoe kunnen we het toezicht op beheer goed regelen. Meer Stadstoezicht, (professioneel) toezicht corporaties via buurtbeheerder/wijkconciërges Regelmatige afstemming	Verbeteren fysieke leefbaarheid in gebied, professioneel kunnen aanspreken op gedrag	Gemeente, WoonFriesland, Elkien	WAP wijkbudget € 5.000 Gemeente regulier, WoonFriesland en Elkien
Collectieve onderhoudsprojecten particuliere woningen ondersteunen	Onderzoeken waar deze projecten/straten zich voordoen. Ondersteunen via materiaal en expertise.	Aanzien van de wijk verbeteren	Initiatief bij wooneigenaren.	Twee acties totaal max € 2.000,=
Veiligheid				
Whats Appgroepen / Buurtpreventie-team	Proberen of er een appgroep of nog liever een buurtpreventieteam op te richten is in deze wijk	Veiligheidsgevoel vergroten, betrokkenheid bewoners vergroten	Gemeente, wijkagent, Sociaal Wijkteam	WAP-wijkbudget € 2.500
Doorgaan met inbraakpreventie	Terugdringen van inbraken, maar pas als er inbraakgolf is: bijv. voetjesactie, pop-Up	Veiligheidsgevoel vergroten,	Gemeente, Wijkagent, Elkien en	WAP-wijkbudget € 2.500

maatregelen/informatievoorziening / meldingsbereidheid	bureau wijkagent. Voor 100 particulieren dan korting op veiligheidsbeugels	betrokkenheid bewoners vergroten	WoonFriesland Uitvoering beugels: Werkplaats	
Continueren Steegafsluitingen particuliere woningen	Blijkt effectief middel voor veiligheid. Bijdrage in kosten , max. € 2500,- per keer.	Veiligheidsgevoel vergroten	Initiatief bij wooneigenaren	WAP-wijkbudget € 5.000
Woonoverlast en Woonoverlastmeldingen	Door informatie-acties vergroten van meldingsbereidheid. Tegelijkertijd inzetten op betere uitleg over wat overheid en politie in welke situatie wel en niet kunnen beginnen.	Veiligheid en veiligheidsgevoel vergroten	Gemeente, Wijkagent, MOL, Sociaal Wijk Team	WAP-wijkbudget € 2.500
Duurzaamheid (vooral Groen)				
Stimuleren (groen)beheer door bewoners	Zakgeld projecten Faciliteren projecten voor groen-, en schoon	Aanzien van de wijk verbeteren;	WoonFriesland, Elkien, Gemeente, Wijkpanel	Reguliere budgetten
Upgraden waar nodig en behouden kwaliteit van groen in de wijk	Groenplekken benoemen waar potentie is om buiten te bewegen & recreëren Voedselplekken in de wijk behouden en ondersteunen	Stimuleren buiten bewegen vergroten biodiversiteit en interesse daarin	WoonFriesland, Elkien, Gemeente, Wijkpanel	WAP-wijkbudget € 2.500,=
Groene Apotheker	Actieve groep bewoners met eigen moestuin, opruimactiviteiten en als doel bevorderen gezondheid. Verdere samenwerking binnen en met Netwerkcentrum ligt voor de hand.	Bevorderen gezondheid van bewoners Bevorderen sociale cohesie wijkbewoners	De Groene Apotheek(DGA), Netwerkcentrum Oud-Oost, HANNN	WAP-wijkbudget € 2.500
Bevorderen biodiversiteit in de wijk	Wijk was een van de eersten met actie Steenbreek. Uitwerken van acties rond vlinders, bijen en insecten in openbare ruimte, tuinen en woningen.	vergroten biodiversiteit en interesse daarin Bevorderen sociale cohesie wijkbewoners	Gemeente, Netwerkcentrum Oud-oost, Werkplaats	Per actie WAP-wijkbudget € 2.500 .Totaal max € 10.000
Gezondheid				
Doorgaan met of plus op	Diverse projecten hebben of al een	Bevorderen gezondheid	HANNN, GGZ,	WAP-wijkbudget.

allerlei activiteiten van en voor wijkbewoners, maar dan met toevoeging van een gezondheidsdoel	gezondheidsdoel (bijv. JOGG van GGZ) of kunnen hier aan bijdragen bijv. Stadstuin Techum, 058-beweeggroep, Gaming, Projecten voor Ouderen. Door een expliciet gezondheidsdoel toe te voegen komt dit scherper in het vizier	van bewoners Bevorderen sociale cohesie wijkbewoners	Netwerkcentrum Oud-Oost	Per activiteit plus van € 1.000,-, met maximum van € 10.000 in totaal
Nieuwe gezondheid projecten en activiteiten van onderop	Nog uit te werken. Bijv. jaarlijkse gezondheidsmarkt. Zie verderop ook buurtcirkels	Bevorderen gezondheid van bewoners Bevorderen sociale cohesie wijkbewoners	Netwerkcentrum Oud-Oost, sociaal team	WAP-wijkbudget. Per activiteit € 1.500,- met maximum van € 10.000 in totaal
HANNN-programma Oud-Oost: onderzoek en communicatie	4 jarig nog op te zetten programma door HANNN & met netwerkpartners HANNN w.o. Universiteit Groningen om via bestaand onderzoek (bijv. Lifelines) en nieuw op te zetten onderzoek te komen tot betere gezondheidsbevordering in gebieden. Zelfde geldt voor het opzetten van communicatie methodes	Bevorderen gezondheid van bewoners Onderzoek –en afstudeer projecten Communicatiebeleid HANNN voor gebieden ontwikkelen	HANNN en hun netwerk, Universiteit Groningen	HANNN en hun netwerk
HANNN-programma Oud-oost: van onderop-projecten en buurtcirkels	Gedragbeïnvloeding in gebieden voor gezondheidsbevordering bewoners staat nog in de kinderschoenen. Methode van buurtcirkels is een organisatiemodel. Vormen van groepjes van 4 tot 10 deelnemers streven met hetzelfde doel na (bijv. een loopgroepje een zwem groepje, willen stoppen met roken groepje, helpen van een eenzame oudere etc.). Er is 1 persoon die de organisatie doet, daarbij ondersteund door een deskundige.	Bevorderen gezondheid van bewoners. Bevorderen sociale cohesie bewoners Uitproberen aanpak van buurtcirkels op een gebied.	HANNN en hun netwerk, Universiteit Groningen, Sociaal Team en Netwerkcentrum Oud-Oost	HANNN en hun netwerk WAP bijdrage € 5.000 met een maximum van € 10.000
Bevorderen bekendheid AED	Er zijn nu een aantal plaatsen waar AED	Bevorderen gezondheid	Gemeente, GGZ, AED	WAP-wijkbudget

apparatuur	apparaten staat. Bevorderen plaatsen waar ze staan en bekendheid.	van bewoners.	vrijwilligers	€ 1.000
Geld/armoede				
Doorgaan met inzet energiecoaches	Project is begonnen in Oud-Oost en al door honderden huishoudens benut. Nieuwe groepen bereiken vereist extra communicatie-inspanningen	Besparen en bewustwording	Gemeente, Sociaal Team, Netwerkcentrum	WAP-wijkbudget € 1.500,-
Onderzoek of deel van de rol van energiecoach ook met vrijwilligers kan	Voorwaarde is wel dat er mogelijkheid is dat ze soort opleiding krijgen. Meest besparende deel (CV-dokter) kan niet toegezegd worden.	Besparen en bewustwording	Gemeente, Netwerkcentrum Oud-oost, Energiecoach opleider	WAP-wijkbudget € 2.500,-
Voorzieningenwijzer/Humanitas-maatje voor financiën?	Voorzieningenwijzer bij succesvol pilot ook in Oud-Oost. Inbreng hiervoor max. € 5000,- - Wijzen op nieuwe mogelijkheden bijv. nieuwe koelkast/vriezer via Lokale Energie Coöperatie	Besparen en bewustwording	WoonFriesland, Elkien, Gemeente, Sociaal Team, Lokale Energie Coöperatie	WAP-wijkbudget € 5.000
Doorgaan Kracht van Oplossen	Zeer actieve groep vrijwilligers gespecialiseerd in budget-en schuldproblematiek	Schuldhelpverlening en preventie schuld-problemen	Netwerkcentrum Oud-Oost, Sociaal team	WAP-wijkbudget € 2.500
Verder sociaal beleid				
In stand houden van taalpunten	Terugdringen laaggeletterdheid door met vrijwilligers laagdrempelig taalontwikkeling te stimuleren. Is nu bij Cambuur.	Terugdringen laag geletterdheid	Netwerkcentrum Oud-oost, Sociaal team, Cambuur verbindt	WAP-wijkbudget € 2.000
Jeugd/Onderwijs				
Samenwerking IKC – wijk verbeteren	Samenwerking IKC's met de wijk verder ontwikkelen. In overleg met elkaar gezamenlijke activiteiten bepalen	Als betrokken wijkpartners elkaar versterken in uitvoering activiteiten	Scholen, Wijkorganisaties, DGA	WAP Wijkbudget € 2.500
Fysieke verbetering ingang bij gymlokaal OBQ	Prins Constantijschool wil aanpassing ingang bij gymlokaal OBQ. De straat de Oldegaliëen zou op deze locatie een betere uitstraling krijgen.	Fysiek uitstraling wijk verbeteren	Scholen, OBQ, Gemeente	WAP Wijkbudget €5.000

Beweegmogelijkheden in de wijk stimuleren	Relatie het thema gezondheid: fysiek beweeglocaties inrichten voor bewoners en kinderen	Gezondheid bewoners verbeteren	Gemeente, Wijkorganisaties, Scholen	WAP Wijkbudget € 5.000
Ondersteuning bij huiswerk	Huiswerkbegeleiding bij NCOO gaan regelen	Leerprestaties kinderen verbeteren	NCOO	WAP Wijkbudget 2.500
Overlegstructuren /Communicatie				
Communicatie	Communicatie kanalen en instrumenten versterken	Communicatie van activiteiten naar bewoners verbeteren	NCOO, wijkorganisaties, Sociaal Wijkteam	WAP-wijkbudget € 5.000
De Ontmoeting	Twee maandelijks netwerkoeverleg waarbij betrokken maatschappelijke partijen in de wijk overleggen, ten bate van de afstemming & gezamenlijke activiteiten		Titus Brandsma Parochie, Wijkorganisaties	WAP Wijkbudget € 5000
Wijkprojectgroep	Indien noodzakelijk overleg over de hoofdlijnen van wijkactieplan. Regelmatig overleg over de uitvoering van het wijkactieactieplan		Gemeente, bewoners, wijkgerichte organisaties	WAP Wijkbudget € 1.500,-

Wijkactieplan Tjerk-Hiddes Cambuursterhoek 2019 – 2022/23

WAT	DIT HOUDT IN	DOEL / REDEN	ACTIE DOOR	Te financieren bedrag /Bijdrage Wijkaanpak
Grote(re) projecten				
Schoppershof	herstructurering	Kwaliteitsverbetering woningvoorraad	Elkien	Elkien
Cambuurstadiongebied	De herontwikkeling van het voormalige Cambuurgebied. Er zullen woningen/appartementen worden gerealiseerd.	Kwaliteitsverbetering woningvoorraad	Gemeente Projectontwikkelaars/ corporaties	Gemeente Projectontwikkelaars/ corporaties
Woningverbetering 335 woningen	woningverbetering	Kwaliteitsverbetering woningvoorraad	Elkien	Elkien
Versterken bewonersnetwerken				
In stand houden en uitbreiden van het Netwerkcentrum Oud-Oost(NCOO)	Is een verlenging van de twee jaar geleden gestarte pilot vanuit Wijkaanpak met 4 jaar t/m 2022 voor opbouwwerker die ruggensteun is voor alle vrijwilligersactiviteiten in Oud-Oost	Netwerk in de wijk versterken ten bate van bewoners, verbinden van vrijwilligers	Gemeente, Amaryllis, Netwerkcentrum Oud-Oost	WAP-bijdrage algemeen voor loonkosten opbouwwerker
In stand houden en uitbreiden van activiteiten vanuit het Netwerkcentrum Oud-oost : Onderdeel van en voor de bewoners van de 3 wijken	Activiteiten/projecten: runnen 9-5 de Klomp, Koken in de wijk, Computercentrum, Stadstuin Techum/oud-oost, Leeuwarder Collectief, Kunstprojecten, Muzieklessen, Join the jam, Game bijeenkomsten, Kinderactiviteiten, Repair Café, Bakkie in de Buurt, project Statushouders met fin. problemen, ZZP'ers, kracht van oplossen	Op dit moment ruim 200-220 vrijwilligers + ongeveer 10 mensen met rugzakje in 20-tal activiteiten. Uitbreiden waar mogelijk.	Gemeente, wijkpanels, corporaties, sociaal team, wijkgebouwen, vrijwilligersprojecten, Cambuur verbindt	-WAP-bijdrage algemeen -WAP-Wijk budget max 2500,- per activiteit, totaal € 35.000 .
In stand houden en uitbreiden van activiteiten	Werkplaats is ontstaan vanuit Talentenbus, maar uitgegroeid tot voorliggende	Werkplaats valt nu nog onder Netwerkcentrum	Gemeente, Amaryllis, Netwerkcentrum Oud-	-WAP-bijdrage algemeen

vanuit het Netwerkcentrum Oud-oost : Onderdeel Werkplaats Oud-oost en samenwerking met andere Werkplaatsen	voorziening waar nu ongeveer 25 mensen dagbesteding hebben plus nog aantal vrijwilligers. Uitbouw ligt voor de hand maar hoe hangt af van allerlei ontwikkelingen in sociaal domein.	Oud-oost. Ruimte bieden voor diverse vervolgsenario's	oost, Talentencentrum Friesland	
In stand houden en uitbreiden van activiteiten vanuit het Netwerkcentrum : Onderdeel samenwerking en uitwisseling activiteiten, werkmethodes, vrijwilligers met op te richten Netwerkcentra in andere aandachtswijken	Er is nu 1 netwerkcentrum met "wijk" vrijwilligers. In andere 3 aandachtswijken wil men ook meer naar dit organisatiemodel van vrijwilligers toe. Handig is dat er zo veel mogelijk samengewerkt wordt. Als een wijk dat wil.	Ruimte bieden voor diverse vervolgsenario's	Gemeente, Amaryllis	-WAP-bijdrage algemeen
Uitbouwen samenwerking met MBO en HBO scholen	Bieden leerplekken Gelegenheid bieden tot organisatie van/deelname in activiteiten van en voor wijk	Studenten en wijkbewoners versterken elkaar op die manier	Netwerkcentrum, Sociaal Team, Stenden, NHL, Friesland College. studenten woonachtig in Oud-oost	WAP-Wijk budget max € 2000,-
Cambuur Verbindt/Pact van Cambuur	Cambuur Verbindt aanvullend activiteiten ondersteunen. Pact van Cambuur : Soza houden aan realiseren van resultaatafspraak: 50 personen toe leiden naar werk	Meer wijkactiviteiten realiseren. Bewoners toe leiden naar werk	Cambuur Verbindt, Gemeente, NCOO	WAP-Wijk budget max € 2500,-
Continueren jaarlijks wijkfeesten voor Tjerk Hiddes en Cambuursterhoek	De wijkfeesten zijn inmiddels bekend in de wijk. Het is een muziek/cultuurfestival voor en door de wijk. De organiserende partijen zijn afkomstig uit de wijk zelf.	Bevorderen sociale cohesie bewoners. Legacy KH	Bewoners van de wijk	WAP-wijkbudget max. € 5.000 per jaar.
Continueren één Wijkidee	Bewoners, wijkpanel, wijkvereniging enz. kunnen wijkideeën indienen bij de wijkprojectgroep Oud Oost. Voor het indienen van een wijkidee is een aanvraagformulier beschikbaar. Per	Verbeteren leefbaarheid, waarbij initiatief bij bewoners ligt. Leeuwarden Friesland 2028 (Legacy)	Bewoners van de wijk	WAP-wijkbudget max. € 2.500 per jaar

	wijkidee is max. € 2.500 beschikbaar			
Schoon en heel				
Jaarlijkse Buurtschouw	In voorjaar schouw. Er worden actielijsten opgesteld, waarbij de genoemde afspraken door betrokken partijen worden nagekomen.	Verbeteren fysieke leefbaarheid in gebied	Groot aantal partijen	Regulier, WAP-wijkbudget € 2000
Afval Hotspots	Hotspots lokaliseren Samenwerking aanpak Oud Oost structurele operationele afspraken maken over signalering, opruimen en voorkomen van afval hot spots.	Voorkomen dat er (meer) dumpplekken in de wijk ontstaan Aanzien van de wijk verbeteren	Afstemmen met beleid gemeente en Omrin. Aanvullend signalerend: corporaties (buurt - conciërges), buurt - preventieteam Aanvullend opruimen: Werkplaats	WAP-wijkbudget € 5.000
Vergroten professioneel toezicht in de wijk	Meer Stadstoezicht, (professioneel) toezicht corporaties via buurtbeheerder/wijkconciërges Regelmatige afstemming	Verbeteren fysieke leefbaarheid in gebied, professioneel kunnen aanspreken op gedrag	Gemeente, WoonFriesland, Elken	Gemeente regulier, WoonFriesland en Elken
Collectieve onderhoudsprojecten particuliere woningen ondersteunen	Onderzoeken waar deze projecten/straten zich voordoen.	Aanzien van de wijk verbeteren	Initiatief bij wooneigenaren.	Twee acties WAP-wijkbudget totaal max € 2.000,=
Veiligheid				
Doorgaan met Buurtpreventieteam Tjerk Hiddes, optie voor buurtpreventieteam Cambuursterhoek	Buurtpreventieteam handhaven en mogelijk uitbreiden. Meer contact voor deze teams met betrokken wijkgerichte professionele organisaties	Veiligheidsgevoel vergroten, betrokkenheid bewoners vergroten	Gemeente, wijkagent, Sociaal Team	WAP-wijkbudget € 2.500
Doorgaan met inbraakpreventie maatregelen/informatievoorziening /	Terugdringen van inbraken, maar pas als er inbraakgolf is: bijv. voetjesactie, pop-Up bureau wijkagent. Voor 100 particulieren dan korting op	Veiligheidsgevoel vergroten, betrokkenheid bewoners vergroten	Gemeente, Wijkagent, Elken en WoonFriesland Uitvoering beugels:	WAP-wijkbudget € 2.500

meldingsbereidheid	veiligheidsbeugels		Wekplaats	
Continueren Steegafsluitingen particuliere woningen	Blijkt effectief middel voor veiligheid. Bijdrage in kosten , max. € 500,- per keer.	Veiligheidsgevoel vergroten	Initiatief bij wooneigenaren	WAP-wijkbudget € 5.000
Woonoverlast en Woon overlastmeldingen	Door informatie-acties vergroten van meldingsbereidheid. Tegelijkertijd inzetten op betere uitleg over wat overheid en politie in welke situatie wel en niet kunnen beginnen.	Veiligheid en veiligheidsgevoel vergroten	Gemeente, Wijkagent, MOL, Sociaal Team	WAP-wijkbudget € 2.500
Duurzaamheid (vooral Groen)				
Stimuleren (groen)beheer door bewoners	Zakgeld projecten Faciliteren projecten voor groen-, en schoon	Aanzien van de wijk verbeteren;	WoonFriesland, Elkien, Gemeente, Wijkpanel	Reguliere budgetten
Upgraden waar nodig en behouden kwaliteit van groen in de wijk	Groenplekken benoemen waar potentie is om buiten te bewegen & recreëren Voedselplekken in de wijk behouden en ondersteunen	Stimuleren buiten bewegen vergroten biodiversiteit en interesse daarin	WoonFriesland, Elkien, Gemeente, Wijkpanel	WAP-wijkbudget € 2.500,=
Operatie Steenbreek	Actieve groep bewoners met eigen moestuin , opruimactiviteiten en als doel bevorderen gezondheid. Verdere samenwerking binnen en met Netwerkcentrum ligt voor de hand.	Bevorderen gezondheid van bewoners Bevorderen sociale cohesie wijkbewoners	Actieve bewonersgroep, Netwerkcentrum Oud-Oost, HANNN	WAP-wijkbudget € 5.000
Bevorderen biodiversiteit in de wijk	Uitwerken van acties rond vlinders, bijen en insecten in openbare ruimte, tuinen en woningen.	vergroten biodiversiteit en interesse daarin Bevorderen sociale cohesie wijkbewoners	Gemeente, Netwerkcentrum Oud-oost, Werkplaats	Per actie WAP-wijkbudget € 2500 Totaal max € 10.000
Gezondheid				
Doorgaan met of plus op allerlei activiteiten van en voor wijkbewoners, maar dan met toevoeging van een	Diverse projecten hebben of al een gezondheidsdoel (bijv. JOG van GGZ) of kunnen hier aan bijdragen bijv. Stadstuin Techum, 058-beweeggroep, Gaming,	Bevorderen gezondheid van bewoners Bevorderen sociale cohesie wijkbewoners	HANNN, GGZ, Netwerkcentrum Oud-oost	WAP-wijkbudget. Per activiteit plus van € 1000,-, met maximum van

gezondheidsdoel	Projecten voor Ouderen. Door een expliciet gezondheidsdoel toe te voegen komt dit scherper in het vizier			€ 10.000 in totaal
Nieuwe gezondheid projecten en activiteiten van onderop	Nog uit te werken. Bijv. jaarlijkse gezondheidsmarkt. Zie verderop ook buurtcirkels	Bevorderen gezondheid van bewoners Bevorderen sociale cohesie wijkbewoners	Netwerkcentrum Oud-oost, sociaal team	WAP-wijkbudget. Per activiteit € 1500,- met maximum van € 10.000 in totaal
HANNN-programma Oud-Oost: onderzoek en communicatie	4 jarig nog op te zetten programma door HANNN & met netwerkpartners HANNN w.o. Universiteit Groningen om via bestaand onderzoek (bijv. Lifelines) en nieuw op te zetten onderzoek te komen tot betere gezondheidsbevordering in gebieden. Zelfde geldt voor het opzetten van communicatie methodes	Bevorderen gezondheid van bewoners Onderzoek –en afstudeer projecten Communicatiebeleid HANNN voor gebieden ontwikkelen	HANNN en hun netwerk, Universiteit Groningen	HANNN en hun netwerk
HANNN-programma Oud-Oost: van onderop-projecten en buurtcirkels	Gedragsbeïnvloeding in gebieden voor gezondheidsbevordering bewoners staat nog in de kinderschoenen. Methode van buurtcirkels is een organisatiemodel. Vormen van groepjes van 4 tot 10 deelnemers streven met hetzelfde doel na (bijv. een loopgroepje een zwem groepje, willen stoppen met roken groepje, helpen van een eenzame oudere etc.). Er is 1 persoon die de organisatie doet, daarbij ondersteund door een deskundige.	Bevorderen gezondheid van bewoners. Bevorderen sociale cohesie bewoners Uitproberen aanpak van buurtcirkels op een gebied.	HANNN en hun netwerk, Universiteit Groningen, Sociaal Team en Netwerkcentrum Oud-Oost	HANNN en hun netwerk WAP wijkbudget € 5.000 met een maximum van € 10.000
Bevorderen bekendheid AED apparatuur	Er zijn en aantal plaatsen waar AED apparaten staat. Bevorderen plaatsen waar ze staan en bekendheid.	Bevorderen gezondheid van bewoners.	Gemeente, GGZ, AED vrijwilligers	WAP-wijkbudget € 1.000
Geld/armoede				

Doorgaan met inzet energiecoaches	Project is begonnen in Oud-oost en al door honderden huishoudens benut. Nieuwe groepen bereiken vereist extra communicatie-inspanningen	Besparen en bewustwording	Gemeente, Sociaal Team, Netwerkcentrum	WAP-wijkbudget € 1.500,-
Onderzoek of deel van de rol van energiecoach ook met vrijwilligers kan	Voorwaarde is wel dat er mogelijkheid is dat ze soort opleiding krijgen. Meest besparende deel (CV-dokter) kan niet toegezegd worden.	Besparen en bewustwording	Gemeente, Netwerkcentrum Oud-oost, Energiecoach opleider	WAP-wijkbudget € 1.500,-
Voorzieningenwijzer Humanitas-maatje voor financiën	Voorzieningenwijzer bij succesvol pilot ook in Oud-oost. Inbreng hiervoor max. € 5.000,- - Wijzen op nieuwe mogelijkheden bijv. nieuwe koelkast/vriezer via Lokale Energie Coöperatie	Besparen en bewustwording	WoonFriesland, Elkien, Gemeente, Sociaal Team, Lokale Energie Coöperatie	WAP-wijkbudget € 5.000
Doorgaan Kracht van Oplossen	Zeer actieve groep vrijwilligers gespecialiseerd in budget-en schuldproblematiek	Schuldhelpverlening en preventie schuld-problemen	Netwerkcentrum Oud-Oost, Sociaal Wijkteam	WAP-wijkbudget € 5.000
Verder sociaal beleid				
In stand houden van taalpunten	Terugdringen laaggeletterdheid door met vrijwilligers laagdrempelig taalontwikkeling te stimuleren. Is nu bij Cambuur.	Terugdringen laag geletterdheid	Netwerkcentrum Oud-oost, Sociaal team, Cambuur verbindt	WAP-wijkbudget € 2000
Jeugd/Onderwijs				
Samenwerking Aventurijn, St Franciscus - wijk	Samenwerking IKC's met de wijk doorontwikkelen.		IKC's	WAP wijkbudget € 5.000
Beweegmogelijkheden in de wijk stimuleren	Relatie met het thema gezondheid: meer fysieke beweeglocaties inrichten voor bewoners en kinderen	Gezondheid verbeteren van bewoners	Gemeente, wijkorganisaties, Scholen	WAP wijkbudget € 5.000
Ondersteuning bij huiswerk	Huiswerkbegeleiding bij NCOO gaan regelen	Leerprestaties kinderen verbeteren	NCOO	WAP Wijkbudget € 5.000
Overlegstructuren /Communicatie				
Communicatie	Communicatie kanalen en instrumenten versterken	Communicatie van activiteiten naar	NCCO, wijkorganisaties, Sociaal Wijkteam	WAP wijkbudget € 2500- 5.000

		bewoners verbeteren		
Wijkprojectgroep	Indien noodzakelijk overleg over de hoofdlijnen van wijkactieplan. Regelmatig overleg over de uitvoering van activiteiten			WAP wijkbudget € 1.500

Wijkactieplan Vlietzone 2019 – 2022/23

WAT	DIT HOUDT IN	DOEL / REDEN	ACTIE DOOR	Te financieren bedrag /Bijdrage Wijkaanpak
Grote(re) projecten				
Balistraten	Sloop en nieuwbouw van 4 ^{de} en 5 ^{de} fase van herstructurering Balistraten e.o. Riolvervanging & herinrichting Insulindestraat	Kwaliteitsverbetering woningvoorraad	Elkien, Gemeente	Elkien, Gemeente regulier, WAP Grote projecten
Cambuurstadiongebied	De herontwikkeling van het voormalige Cambuurgebied. Er zullen woningen/appartementen worden gerealiseerd	Kwaliteitsverbetering woningvoorraad	Gemeente Projectontwikkelaars/ corporaties	Gemeente Projectontwikkelaars/ corporaties
Woningverbetering 170 woningen		Kwaliteitsverbetering woningvoorraad	Elkien	Elkien
Bolmanterrein	WoonFriesland bouwt 52 woningen op het voormalige Bolmanterrein	Kwaliteitsverbetering woningvoorraad	WoonFriesland/Van Wijnen	WoonFriesland/Van Wijnen
Noordvliet 353	Er worden appartementen gerealiseerd, die particulier worden verhuurd	Kwaliteitsverbetering woningvoorraad	Particulier/Ontwikkelaar	Particulier/Ontwikkelaar
Versterken bewonersnetwerken				
In stand houden en uitbreiden van het Netwerkcentrum Oud-Oost(NCOO)	Is een verlenging van de twee jaar geleden gestarte pilot vanuit Wijkaanpak met 4 jaar t/m 2022 voor opbouwwerker die rugsteun is voor alle vrijwilligersactiviteiten in Oud-Oost	Netwerk in de wijk versterken ten bate van bewoners, verbinden van vrijwilligers	Gemeente, Amaryllis, Netwerkcentrum Oud-Oost	WAP-bijdrage algemeen voor loonkosten opbouwwerker
In stand houden en uitbreiden van activiteiten vanuit het Netwerkcentrum	Activiteiten/projecten: runnen 9-5 de Klomp, Koken in de wijk, Computercentrum, Stadstuin Techum/oud-oost, Leeuwarder Collectief,	Op dit moment ruim 200-220 vrijwilligers + ongeveer 10 mensen	Gemeente, wijkpanels, corporaties, sociaal team, wijkgebouwen,	-WAP-bijdrage algemeen -WAP-Wijk budget max 2.500,- per activiteit,

Oud-Oost : Onderdeel van en voor de bewoners van de 3 wijken	Kunstprojecten, Muzieklessen, Join the jam, Game bijeenkomsten, Kinderactiviteiten, Repair Café, Bakkie in de Buurt, project Statushouders met fin. problemen, ZZPers, kracht van oplossen	met rugzakje in 20-tal activiteiten. Uitbreiden waar mogelijk.	vrijwilligersprojecten , Cambuur verbindt	totaal € 35.000 .
In stand houden en uitbreiden van activiteiten vanuit het Netwerkcentrum Oud-Oost : Onderdeel Werkplaats Oud-oost en samenwerking met andere Werkplaatsen	Werkplaats is ontstaan vanuit Talentenbus, maar uitgegroeid tot voorliggende voorziening waar nu ongeveer 25 mensen dagbesteding hebben plus nog aantal vrijwilligers. Uitbouw ligt voor de hand maar hoe hangt af van allerlei ontwikkelingen in sociaal domein.	Werkplaats valt nu nog onder Netwerkcentrum Oud-Oost. Ruimte bieden voor diverse vervolgsenario's	Gemeente, Amaryllis, Netwerkcentrum Oud-oost, Talentencentrum Friesland	-WAP-bijdrage algemeen
In stand houden en uitbreiden van activiteiten vanuit het Netwerkcentrum : Onderdeel samenwerking en uitwisseling activiteiten, werkmethodes, vrijwilligers met op te richten Netwerkcentra in andere aandachtswijken	Er is nu 1 netwerkcentrum met "wijk" vrijwilligers. In andere 3 aandachtswijken wil men ook meer naar dit organisatiemodel van vrijwilligers toe. Handig is dat er zo veel mogelijk samengewerkt wordt. Als een wijk dat wil.	Ruimte bieden voor diverse vervolgsenario's	Gemeente, Amaryllis	-WAP-bijdrage algemeen
Uitbouwen samenwerking met MBO en HBO scholen	Bieden leerplekken Gelegenheid bieden tot organisatie van/deelname in activiteiten van en voor wijk	Studenten en wijkbewoners versterken elkaar op die manier	Netwerkcentrum, Sociaal Team, Stenden, NHL, Friesland College. studenten woonachtig in Oud-Oost	WAP-Wijk budget max € 2.000,-
Cambuur Verbindt/Pact van Cambuur	Cambuur Verbindt aanvullend activiteiten ondersteunen. Pact van Cambuur : Soza houden aan realiseren van resultaatafspraak: 50 personen toe leiden naar werk	Meer wijkactiviteiten realiseren. Bewoners toe leiden naar werk	Gemeente Leeuwarden Soza	WAP-Wijk budget max € 2.500,-
Continueren jaarlijks wijkfeest Vijverparkfestival	De wijkfeesten zijn inmiddels bekend in de wijk. Het is een muziek/cultuurfestival voor	Bevorderen sociale cohesie bewoners.	Wijkorganisaties, Wijkpanel, Bewoners	WAP-wijkbudget max. € 5.000 per jaar.

	en door de wijk. De organiserende partijen zijn afkomstig uit de wijk zelf.	Leeuwarden Friesland 2028 (Legacy)	van de wijk	
Continueren Wijkidee	Bewoners, wijkpanel, wijkvereniging enz. kunnen wijkideeën indienen bij de wijkprojectgroep Oud Oost. Voor het indienen van een wijkidee is een aanvraagformulier beschikbaar. Per wijkidee is max. € 2500 beschikbaar	Verbeteren leefbaarheid, waarbij initiatief bij bewoners ligt	Bewoners van de wijk	WAP-wijkbudget max. € 2500 per jaar
Schoon en heel				
Jaarlijkse Buurtschouwen	Op jaarbasis een buurtschouw organiseren. Er worden actielijsten opgesteld, waarbij de genoemde afspraken door betrokken partijen worden nagekomen.	Verbeteren fysieke leefbaarheid in gebied	Groot aantal partijen	Regulier, WAP-wijkbudget € 2.500
Afval Hotspots	Hotspots lokaliseren Samenwerking aanpak Oud Oost structurele operationele afspraken maken over signalering, opruimen en voorkomen van afval hot spots.	Voorkomen dat er (meer) dumpplekken in de wijk ontstaan Aanzien van de wijk verbeteren	Afstemmen met beleid gemeente en Omrin. Aanvullend signalerend: corporaties (buurt - conciërges), buurt - preventieteam Aanvullend opruimen: Werkplaats	WAP-wijkbudget € 5.000
Vergroten professioneel toezicht in de wijk	Meer Stadstoezicht, (professioneel) toezicht corporaties via buurtbeheerder/wijkconciërges Regelmatige afstemming	Verbeteren fysieke leefbaarheid in gebied, professioneel kunnen aanspreken op gedrag	Gemeente, WoonFriesland, Elkien	Gemeente regulier, WoonFriesland en Elkien
Collectieve onderhoudsprojecten particuliere woningen ondersteunen	Onderzoeken waar deze projecten/straten zich voordoen. Bijvoorbeeld Oeverstraat ondersteunen via materiaal en expertise.	Aanzien van de wijk verbeteren	Gemeente Leeuwarden, Initiatief bij wooneigenaren.	Twee acties totaal max € 2.000
Graffiti-projecten Openbare Ruimte	Er zijn projecten in voorbereiding in de Vijverstraat en het Molenpad. In de Vijverstraat is project juist bedoeld om	Aanzien van de wijk fysiek verbeteren	Wijkpanel, gemeente Elkien	WAP wijkbudget € 5.000

	graffity met aanplant van groen te voorkomen.			
Veiligheid				
Doorgaan met twee Buurtpreventieteams	Buurtpreventieteams handhaven en mogelijk uitbreiden. Meer contact voor deze teams met betrokken wijkgerichte professionele organisaties	Veiligheidsgevoel vergroten, betrokkenheid bewoners vergroten	Gemeente, wijkagent, Sociaal Team	WAP-wijkbudget € 2.500
Whats Appgroepen / Buurtpreventie-team	Onderzoeken of bewoners what apps groepen willen. Wijkpanel staat er open voor. Relatie leggen met buurtpreventieteam	Veiligheidsgevoel vergroten, betrokkenheid bewoners vergroten	Gemeente, wijkagent, Sociaal Wijkteam	WAP-wijkbudget € 2.500
Doorgaan met inbraakpreventie maatregelen/informatievoor ziening / meldingsbereidheid	Terugdringen van inbraken, maar pas als er inbraakgolf is: bijv. voetjesactie, pop-Up bureau wijkagent. Voor 100 particulieren dan korting op veiligheidsbeugels	Veiligheidsgevoel vergroten, betrokkenheid bewoners vergroten	Gemeente, Wijkagent, Elkien en WoonFriesland Uitvoering beugels: Wekplaats	WAP-wijkbudget € 2.500
Continueren Steegafsluitingen particuliere woningen	Blijkt effectief middel voor veiligheid. Bijdrage in kosten van maximaal € 2.500 per keer	Veiligheidsgevoel vergroten	Initiatief bij wooneigenaren	WAP-wijkbudget € 5.000
Woonoverlast en Woon overlastmeldingen	Door informatie-acties vergroten van meldingsbereidheid. Tegelijkertijd inzetten op betere uitleg over wat overheid en politie in welke situatie wel en niet kunnen beginnen.	Veiligheid en veiligheidsgevoel vergroten	Gemeente, Wijkagent, MOL, Sociaal Team	WAP-wijkbudget € 2.500
Duurzaamheid (vooral Groen)				
Stimuleren (groen)beheer door bewoners	Zakgeld projecten Faciliteren projecten voor groen-, en schoon	Aanzien van de wijk verbeteren;	WoonFriesland, Elkien, Gemeente, Wijkpanel	Reguliere budgetten
Upgraden waar nodig en behouden kwaliteit van groen in de wijk	Groenplekken benoemen waar potentie is om buiten te bewegen & recreëren Voedselplekken in de wijk behouden en	Stimuleren buiten bewegen vergroten biodiversiteit	Woonfriesland, Elkien, Gemeente, Wijkpanel	WAP-wijkbudget € 2.500,=

	ondersteunen	en interesse daarin		
Buurttuinen	Actieve groep bewoners met eigen buurttuin , opruimactiviteiten en als doel bevorderen groene activiteiten, gezondheid en sociale cohesie. Samenwerking binnen en met Netwerkcentrum ligt voor de hand .	Bevorderen duurzaamheid milieu gezondheid van bewoners	Actieve bewonersgroep, Netwerkcentrum Oud-Oost, HANNN	WAP-wijkbudget € 5.000
Bevorderen biodiversiteit in de wijk	Opnieuw onderzoeken of Operatie Steenbreek mogelijk is in de wijk. Nadruk op activiteiten van en voor bewoners leggen. Uitwerken van acties rond vlinders, bijen en insecten in openbare ruimte, tuinen en woningen.	Vergroten interesse biodiversiteit bij bewoners Bevorderen sociale cohesie wijkbewoners	Gemeente, Netwerkcentrum Oud-Oost, Werkplaats	Per actie € 2500. Totaal max € 10.000
Gezondheid				
Doorgaan met of plus op allerlei activiteiten van en voor wijkbewoners, maar dan met toevoeging van een gezondheidsdoel	Diverse projecten hebben of al een gezondheidsdoel (bijv. JOGG van GGZ) of kunnen hier aan bijdragen bijv. Stadstuin Techum, 058-beweeggroep, Gaming, Projecten voor Ouderen. Door een expliciet gezondheidsdoel toe te voegen komt dit scherper in het vizier	Bevorderen gezondheid van bewoners Bevorderen sociale cohesie wijkbewoners	HANNN, GGZ, Netwerkcentrum Oud-oost	WAP-wijkbudget. Per activiteit plus van € 1.000,-, met maximum van € 10.000 in totaal
Nieuwe gezondheid projecten en activiteiten van onderop	Nog uit te werken. Bijv. jaarlijkse gezondheidsmarkt. Zie verderop ook buurtcirkels	Bevorderen gezondheid van bewoners Bevorderen sociale cohesie wijkbewoners	Netwerkcentrum Oud-oost, sociaal team	WAP-wijkbudget. Per activiteit € 1500,- met maximum van € 10.000 in totaal
HANNN-programma Oud-Oost: onderzoek en communicatie	4 jarig nog op te zetten programma door HANNN & met netwerkpartners HANNN w.o. Universiteit Groningen om via bestaand onderzoek (bijv. Lifelines) en nieuw op te zetten onderzoek te komen tot	Bevorderen gezondheid van bewoners Onderzoek –en afstudeer projecten Communicatiebeleid	HANNN en hun netwerk, Universiteit Groningen	HANNN en hun netwerk

	betere gezondheidsbevordering in gebieden. Zelfde geldt voor het opzetten van communicatie methodes	HANNN voor gebieden ontwikkelen		
HANNN-programma Oud-Oost: van onderop-projecten en buurtcirkels	Gedragbeïnvloeding in gebieden voor gezondheidsbevordering bewoners staat nog in de kinderschoenen. Methode van buurtcirkels is een organisatiemodel. Vormen van groepjes van 4 tot 10 deelnemers streven met hetzelfde doel na (bijv. een loopgroepje een zwem groepje, willen stoppen met roken groepje, helpen van een eenzame oudere etc.). Er is 1 persoon die de organisatie doet, daarbij ondersteund door een deskundige.	Bevorderen gezondheid van bewoners. Bevorderen sociale cohesie bewoners Uitproberen aanpak van buurtcirkels op een gebied.	HANNN en hun netwerk, Universiteit Groningen, Sociaal Team en Netwerkcentrum Oud-Oost	HANNN en hun netwerk WAP bijdrage € 5.000 met een maximum € 10.000
Bevorderen bekendheid AED apparatuur	Er zijn nu een aantal plaatsen waar AED apparaten staat. Bevorderen plaatsen waar ze staan en bekendheid.	Bevorderen gezondheid van bewoners.	Gemeente, GGZ, AED vrijwilligers	WAP-wijkbudget € 1.000
Geld/armoede				
Doorgaan met inzet energiecoaches	Project is begonnen in Oud-Oost en al door honderden huishoudens benut. Nieuwe groepen bereiken vereist extra communicatie-inspanningen	Besparen en bewustwording	Gemeente, Sociaal Team, Netwerkcentrum	WAP-wijkbudget € 1.500,-
Onderzoek of deel van de rol van energiecoach ook met vrijwilligers kan	Voorwaarde is wel dat er mogelijkheid is dat ze soort opleiding krijgen. Meest besparende deel (CV-dokter) kan niet toegezegd worden.	Besparen en bewustwording	Gemeente, Netwerkcentrum Oud-oost, Energiecoach opleider	WAP-wijkbudget € 2.500,-
Voorzieningenwijzer Humanitas-maatje voor financiën	Voorzieningenwijzer bij succesvolle pilot ook in Oud-oost. Inbreng hiervoor max. € 5.000,- - Wijzen op nieuwe mogelijkheden bijv. nieuwe koelkast/vriezer via Lokale Energie	Besparen en bewustwording	WoonFriesland, Elkien, Gemeente, Sociaal Team, Lokale Energie Coöperatie	WAP-wijkbudget € 5.000

	Coöperatie			
Doorgaan Kracht van Oplossen	Zeer actieve groep vrijwilligers gespecialiseerd in budget-en schuldproblematiek	Schuldhelpverlening en preventie schuld-problemen	Netwerkcentrum Oud-oost, Sociaal team	WAP-wijkbudget € 2.500
Verder sociaal beleid				
In stand houden van taalpunten	Terugdringen laaggeletterdheid door met vrijwilligers laagdrempelig taalontwikkeling te stimuleren. Is nu bij Cambuur .	Terugdringen laag geletterdheid	Netwerkcentrum Oud-oost, Sociaal team, Cambuur verbindt	WAP-wijkbudget € 2000
Jeugd/Onderwijs				
Samenwerking IKC Kinderkoepel met de wijk	Samenwerking IKC's met de wijk doorontwikkelen. Onderzoeken of de school de buurtgerichte activiteiten	Samenwerking IKC's met de wijk op gang brengen	IKC Kinderkoepel	WAP wijkbudget € 5.000
Speelkooi/Voetbalvoorziening bij Kinderkoepel	Deze voorziening vraag structureel de aandacht van gemeente, politie en Taskforce Jeugd	Samenwerkende organisaties leiden overlast in goede banen	Gemeente, politie, Kinderkoepel.	WAP wijkbudget € 5.000
Beweegmogelijkheden in de wijk stimuleren	Relatie met het thema gezondheid: meer fysieke beweeglocaties inrichten voor bewoners en kinderen	Gezondheid verbeteren van bewoners	Gemeente, wijkorganisaties, Scholen	WAP wijkbudget € 5.000
Ondersteuning bij huiswerk	Huiswerkbegeleiding bij NCOO gaan regelen	Leerprestaties kinderen verbeteren	NCOO	WAP Wijkbudget € 2.500
Overlegstructuren/Communicatie				
Netwerkoeverleg maandelijks	Maandelijks netwerkoeverleg waarbij betrokken maatschappelijke partijen in de wijk overleggen, ten bate van de afstemming & gezamenlijke activiteiten op te pakken			
Communicatie	Communicatie kanalen en instrumenten versterken	Communicatie van activiteiten naar bewoners verbeteren	NCCO,wijkorganisaties, Sociaal Wijkteam	WAP wijkbudget € 5.000
Wijkprojectgroep	Indien noodzakelijk overleg over de		Gemeente, bewoners,	WAP wijkbudget € 1.500

	hoofdpijnen van wijkactieplan. Regelmatig overleg over de uitvoering van het wijkactieplan		wijkgerichte organisaties	
--	--	--	---------------------------	--

Bijlage 7: Wijkaanpak 2015 - 2017/2018

Terugblik en Resultaten, samenvatting

H. Löwik, november 2018

INHOUDOPGAVE:

1. Algemeen
2. De wijkactieplannen, beschrijving aanpak
3. De wijkactieplannen, grote projecten
4. De wijkactieplannen, alledaagse wijkaanpak en wijken overstijgende aanpak
5. De wijkactieplannen, MOP, organisatie en financiën
6. Aanknopingspunten/reminders voor het vervolg
7. Sociale index per wijk

1. Algemeen.

Leeuwarden kent een lange traditie van wijkaanpak, de laatste 15 jaar stedelijke vernieuwing genoemd. In de gemeente Leeuwarden is daarbij tot 2010 gekozen door gemeente en woningcorporaties voor een geconcentreerde inzet in een beperkt aantal wijken (Vrijheidswijk, Vegelinwijk, Mondriaanbuurt en vanaf 2007 tot op de dag van vandaag Heechterp-Schieringen). In 2010/2011 is er voor gekozen door gemeente en woningcorporaties om in één keer 6 wijken tegelijk aan te pakken, met in totaal ongeveer 18.500 bewoners in ruim 10.000 woningen, waaronder ongeveer iets meer dan de helft particuliere woningen. Gekozen is voor de wijken Nijlân, Schepenbuurt, Valeriuskwartier, Oldegaleilân/Bloemenbuurt, Tjerk Hiddesbuurt /Cambuursterhoek en de Vlietzone (de laatste 3 wijken worden vaak samengevat als Oud-oost). Een soort inhaalslag, ook ingegeven door het feit dat het Rijk aankondigde dat er voor de laatste keer een bijdrage van het Rijk zou komen: ISV-3. Dat bleek ook het geval te zijn. In 2011 is de Wet ISV ingetrokken. Het Rijk heeft zich daarna nog tot ongeveer 2014 met de wijkaanpak bemoeid (vooral Heechterp-Schieringen), maar sinds die tijd is hun bemoeienis terug gebracht tot nul. Ondanks bepaald niet gunstige ontwikkelingen in de leefbaarheid van de meeste aandachtswijken in Nederland de afgelopen 5 jaar (zie diverse studies van Platform 31, <https://www.socialelvraagstukken.nl/dalende-leefbaarheid-geen-nieuws-wel-prioriteit/>) en veelvuldige pogingen van Aedes en de VNG dit onderwerp weer geagendeerd te krijgen, zijn er geen signalen dat het Rijk plannen heeft op dit punt weer een actief beleid te gaan voeren. Laat staan weer een investeringsagenda op te stellen. In 2015 is de 6-wijkaanpak van Leeuwarden nog uitgebreid geëvalueerd (6) Wijken aanpak 2010/2011 -2014, Tussentijdse Terugblik en Resultaten, juni 2015) en najaar 2015 is er besloten tot continuering in 5 wijken van de wijkaanpak (naast Heechterp-Schieringen). Met de wijkaanpak in Nijlân is toen gestopt, vanwege de positieve resultaten die er daar behaald zijn, mede ook omdat een aantal belangrijke grote projecten in het kader van de wijkaanpak daar gerealiseerd zijn.

In deze korte terugblik van de afgelopen 3 jaar van de aandachtswijkenaanpak vatten wij de belangrijkste resultaten samen. Niet bijgevoegd, maar basis van deze samenvatting, is dat van alle activiteiten in Wijkactieplanschema's 2015-2017/2018 een overzicht is gemaakt door de wijkaanjager wat er gebeurd is en hoe de uitvoering is verlopen. Daarin zijn ook de activiteiten opgenomen die in de loop van de jaren toegevoegd zijn door de wijkprojectgroepen omdat daar problemen of kansen waren.

2. De wijkactieplannen, beschrijving aanpak.

De aandachtswijkenaanpak is projectmatig georganiseerd, waarbij elke wijk een wijkprojectgroep heeft, een eigen wijkaanjager (de laatste 3 jaar een gemeentelijke wijkmanager) en een eigen wijkactieplan (WAP).

Doel van de aanpak is er voor te zorgen dat alle aandachtswijken waar nodig goed worden en goed blijven. Daarvoor zijn als hoofddoelen geformuleerd voor elke wijk dat de kwaliteit en differentiatie van de woningvoorraad verbeterd moet worden, de fysieke kwaliteit van de leefomgeving verbeterd en de sociale stijging van bewoners en sociale versterking van de wijk bevorderd.

Cijfermatig werd en wordt er naar een 7-tal criteria gekeken om de stand van zaken in de aandachtswijken te volgen. Dit zijn nog criteria die met het Rijk zijn afgesproken. In de majeure projectrapportages aan de gemeenteraad is er jaarlijks aandacht voor het verloop van deze criteria. Van de criteria zijn er 3 objectief (werkloosheid per wijk, gemiddeld besteedbaar inkomen en woonduur), 3 zijn subjectief (verhuiscapaciteit, rapportcijfer omgang in buurt en achteruitganggevoel van wijk) en 1 een menging van subjectief/objectief (veiligheidsprestatie-index).

De aandachtswijkenaanpak kent een 3-tal onderdelen:

1. Grote projecten op het gebied van woningvoorraad en nieuwbouw, voorzieningen (vooral wijkgebouwen en scholen), en grootschaligere herinrichting van openbare ruimte. Dit zijn de projecten die voor structurele veranderingen zorgen in de wijken. Met de planning en uitvoering van deze projecten is vaak 5-15 jaar gemoeid.
2. Kleinere projecten en activiteiten per wijk. In de praktijk is dit de “alledaagse” invulling van de wijkaanpak. Het zijn vaak de kleine extra's in aandacht, geld en prioritering, waardoor het mogelijk wordt een stapje extra te zetten in deze wijken. Stapjes die hard nodig zijn omdat deze wijken sneller verloederen en minder organisatievermogen lijken hebben. Het overgrote deel van de WAP's bestaat uit deze kleinere en wat grotere activiteiten en ook het merendeel van de tijd van de wijkprojectgroepen is hiermee gemoeid. Opvallend verschil tussen de 1ste en 2de serie WAP's was dat in de 1ste serie de nadruk lag op fysieke activiteiten. In de 2de serie overheersten de sociale, ook omdat fysiek grotendeels wel geklaard was (of te duur om via een wijkaanpak uit te voeren, bijvoorbeeld Herinrichting van een grote straat als Noordvliet/Zuidvliet). Hoewel de wijk Heechterp-Schieringen geen onderdeel uitmaakte van bovenbeschreven aandachtswijkenaanpak zien we daar sinds 2007 op hoofdlijnen een vergelijkbare aanpak. Verschil is wel dat er sinds ongeveer 2014 geen up-to-date nieuw Wijkactieplan is geweest.
3. Vergeleken met de 1ste serie Wijkactieplannen zijn er de afgelopen 3 jaar andere wijk overstijgende activiteiten georganiseerd vanuit de aandachtswijkenaanpak dan voorheen. Zo is er in 2015 gestopt met buurtconciërges in de 5 wijken (omdat de toenmalige formule van buurtconciërge vooral ook in een rol als verbinder/organiseren van buurtbewoners/vrijwilligers niet uit de verf kwam), was het servicepunt particulier bezit Oud-Oost voor verbetering particuliere woningvoorraad & energiebesparing een kort leven beschoren in 2016 en is de aanpak woonoverlast Vlietzone opgegaan in een stedelijk beleid aanpak woonoverlast. Doorgedaan is er met het Huurteam, waarbij particuliere huurders en verhuurders gratis advies & ondersteuning kunnen krijgen over particuliere huurwoningen en kamerverhuur. En eind 2016 is het project Netwerkverbreding Oud-Oost en Werkplaats gestart, omdat het onvoldoende lukte de van- onderop sociale activiteiten uit de WAP's van Oud-Oost georganiseerd te krijgen of aan de gang te houden. Samengevat op hoofdlijnen zien we de volgende resultaten de afgelopen 3 jaar.

3. De wijkactieplannen, grote projecten.

* Op het gebied van grootschalige herstructureringen (sloop-nieuwbouw van corporatie huurwoningen, nieuwbouw) zijn de resultaten verschillend. In

tegenstelling tot veel andere gemeentes in Nederland zijn of worden de meeste geplande herstructureringen in Leeuwarden wel doorgezet, zij het dat ook hier (eerst crisis-gerelateerde en nu booming-business gerelateerde) vertragingen te signaleren zijn. De West-Indische buurt in Nijlân (sloop 134 woningen, nieuwbouw 141) is begin 2016 afgerond evenals de sloop-nieuwbouw in Schieringen in 2018 (sloop 234 woningen, nieuwbouw 150). De sloop-nieuwbouw van de Oost-Indische buurt in de Vlietzone (sloop 235 woningen, nieuwbouw 210) is 2016 gestart, maar wel met een jaar vertraagd door vooral bezwaarprocedures tegen het bestemmingsplan, maar ook leveringsproblemen van materiaal. De verwachte einddatum van de laatste fase nieuwbouw is nu start 2020 (afronding half 2021) in plaats van 2019. De herinrichting van de Insulindestraat wacht op voortgang bij het Cambuurterrein. Vertraagd is ook de plannenmakerij voor de herstructurering van de portiekflats van Heechterp. Ook hier is een van de redenen de aantrekkende bouwmarkt in Nederland en in dit geval de daarmee gepaard gaande prijsstijgingen. Mede vanwege de vertraging Heechterp laat ook de plannenmakerij van Elken van een herstructurering in het Valeriuskwartier langer op zich wachten. Andere grootschalige ingrepen in de woningvoorraad zijn de afgelopen jaren gewijzigd of op de langere baan geschoven. Vanwege wijzigingen in haar Strategisch Vastgoedbeleid blijven de ingrepen in de portiekflats van WoonFriesland rondom het vijfvergebied de Groene Long in Nijlân beperkt tot onderhoud en aanpassingen ten dienste van een energielabelstijging. En Woonzorg Nederland heeft een eventuele sloop/nieuwbouw van een gedeelte van Greunshiem in de Schepenbuurt, voor zover nu bekend, nog steeds in de tijd vooruit geschoven, zonder een jaartal te noemen.

De aantrekkende economie, vooral het laatste jaar, is wel gunstig voor de nieuwbouw, ook in de aandachtswijken. Zowel in grotere (Dokkumer Ee-gebied) als kleinere plangebieden (Bolmanterrein Vlietzone, LTS-gebied in Nijlân) zien we nu nieuwbouw(plannen) of kleinere sloop-nieuwbouw plannen (UPC-gebouw, Fenix-terrein). De potentieel grootste nieuwbouwlocatie met de potentieel grootste impact voor de aandachtswijken van Oud-oost is het Cambuurgebied/Cambuurterrein.

* Op het gebied van wijkgebouwen en scholen en grootschalige herinrichting openbare ruimte zijn de resultaten eveneens verschillend in de aandachtswijken. Het project de Groene Long in Nijlân, een grootschalige herinrichting van het vijfvergebied, is in 2016 afgerond. In 2017 is het IKC in de Tjerk-Hiddesbuurt opgeleverd, met daarin een nieuw wijkgebouw. De samenwerking verloopt goed. Het is niet gelukt om een vergelijkbaar project gerealiseerd te krijgen in het Valeriuskwartier tussen de Albertina Agnesschool en wijkgebouw het Westerkwartier. Beide besturen hebben eind 2017 te kennen gegeven nauwer te willen samenwerken, maar niet in één nieuw gebouw te willen. Er moet nog een IKC Albertina Agnes komen. Het wijkgebouw het Westenkwartier blijft daarom zelfstandig en maakt in planning voorjaar 2019 onderdeel uit van de aanpak verduurzaming gemeentelijke gebouwen. In Oldegalileën hebben de stichting M. Gandhi en de wijk wel weer de handen ineen geslagen voor een nieuwe start van een wijkgebouw. De oplevering van de verbouw wordt begin 2019 verwacht en is vertraagd vanwege een geconstateerde bodemvervuiling bij een nieuwe uitbouw. Een grootschalige herinrichting van het terrein rond Greunshiem in de Schepenbuurt is achterwege gebleven. Gekozen is in de wijk voor een beweegtuin/ voetbalkooi op het terrein van Greunshiem begin 2017. Ook het samen gebruiken van voetbalkooi en beweegtuin loopt goed.

4. De wijkactieplannen, alledaagse wijkaanpak en wijken overstijgende aanpak.

* De kleinere en wat grotere wijk/buurtgebonden activiteiten uit de Wijkactieplannen, de “alledaagse” wijkaanpak zijn voor een behoorlijk deel gerealiseerd, zoals in het activiteitenoverzicht valt te lezen, maar in mindere mate dan in de eerdere periode het geval was. Bij de start van de 2de fase van de wijkaanpak is al geconstateerd dat er een verschuiving in gevraagde activiteiten plaats vindt van fysiek naar sociaal. Dat kwam vooral omdat in de 1ste fase van de wijkaanpak veel fysieke zaken zijn aangepakt en gestimuleerd, die vaak al langer speelden, en waarvoor een concrete oplossing was, waarbij de (mede) financiering vaak de bottleneck was. De afgelopen 3 à 4 jaar zijn dit soort fysieke activiteiten (vooral te vinden in de rubrieken schoon, heel en veilig) in de WAP's ook vrijwel allemaal opnieuw succesvol uitgevoerd, van inbraakprojecten, schouwen, verkeersmaatregelen tot kleine herinrichtingen en groenprojecten. Minder of niet gelukt zijn fysieke activiteiten waar sprake was van een hardnekkig probleem (vooral zwerfafval), waar geen eensgezindheid was over een oplossing of wanneer er gehoopt/ingezet werd op een grotere inzet van bewoners uit de wijken (van meer melden woonoverlast tot samen organiseren van zaken in het fysieke vlak). Wat in feite alle wijkaanpak (en ook de bewonersbegeleiders van de

woningcorporaties) constateerden, is dat het vaak nog wel wil lukken in deze wijken om bewoners eenmalig aan iets te laten deelnemen, maar dat het daarna niet echt lukt dit te bestendigen. Bij de activiteiten die een overwegend sociaal karakter hebben zien we hetzelfde beeld terug. Ook daar zijn de vaak eenmalige activiteiten in de regel goed gelukt. Maar is een nieuw beoogde of een meer systematische inzet van bewoners voor de langere termijn veel minder goed van de grond gekomen. Zoals een van de wijkaanjagers het formuleerde: “we hebben de afgelopen jaren veel sociale projecten gedaan, bijeenkomsten geregeld, workshops gedaan. Dit leverde deelname op, maar dat was het dan ook: deelname. Geen inzet om hier verder zelf een vervolg aan te geven. Misschien moet je in deze wijk wel constateren dat het mensen niet lukt zelf een vervolg te geven aan een kookgroep, een hardloop-groep of een jonge moedersgroep “. Het bovenstaande werd ook in de andere aandachtswijken gesignaleerd, reden om begin 2016 een pilot te starten in Oud-Oost, namelijk het Netwerk-Centrum Oud-oost. Zie verderop.

* Wat betreft de wijk overstijgende activiteiten, dus activiteiten die vanuit de aandachtwijkaanpak zijn georganiseerd en betaald, maar voor de hele stad of meerdere wijken gelden, zien we de volgende resultaten. Het Huurteam (georganiseerd door Nieuw Elan), waarbij particuliere huurders en verhuurders gratis advies & ondersteuning kunnen krijgen over particuliere huurwoningen en kamerverhuur in de hele stad blijkt in een structurele behoefte te voorzien. Het beroep dat op het Huurteam wordt gedaan is sinds 2012 jaarlijks vrij constant gebleven. Tussen de 80 en 110 keer wordt er jaarlijks een beroep gedaan op het Huurteam, vaak over een aantal onderwerpen tegelijk. Heel vaak zijn het studenten, waaronder steeds meer buitenlandse, die het Huurteam benaderen. In ongeveer 1 op de 10 keer wordt de Huurcommissie ingeschakeld.

In deze 2de periode van de aandachtwijkaanpak is er in Oud-Oost bewust verder ingezet op samenwerking tussen de 3 wijken op een aantal onderdelen die terugkwamen in alle 3 de wijkactieplannen. Dit overigens terwijl veel bewoners van de wijken van Oud-Oost zelf juist vaak eerder denken in kleinere eenheden, namelijk buurtjes. De aanpak van het particulier bezit was ook al in de 1ste periode voor alle drie de wijken samen georganiseerd. Culturele Hoofdstad en de aan elkaar gekoppeld geraakte onderwerpen gezondheid & sociaal beleid & vrijwilligersbeleid zijn hier aan toegevoegd. De laatste vooral door de oprichting van Netwerkcentrum Oud-Oost eind 2016, met daarinbinnen de Werkplaats, die al van oudere datum is.

In het kader van Culturele Hoofdstad zijn er een paar succesvolle evenementen in en van de wijken Oud-oost geweest, maar 1 grotere is niet doorgegaan vanwege een te smalle organisatiebasis. De aandacht voor het particulier bezit in Oud-oost deze 2de periode vanuit de wijkaanpak leverde wisselende resultaten op. De aandacht is daarbij verschoven van (achterstallig) onderhoud naar duurzaamheid- en energie projecten. Het bleek niet mogelijk projecten van de grond te krijgen via voorlichting, voorbeeldwoningen of financieringsaanbiedingen waardoor armere particuliere huishoudens, liefst samen, meer doen aan onderhoud of duurzaamheid van hun woningen. Vrijwel altijd zit een te hoge schuldenquote of te laag inkomen dit in de weg. Wel succesvol was de energiecoach, die huishoudens, zowel in huur- als koopwoningen, individueel helpt met energiebesparende maatregelen: inregelen cv-ketel, plaatsen tochtstrippen, vervangen LED -lampen en advies. Ook rookmelders horen tot het pakket, vaak aangebracht net als tochtstrippen door de Werkplaats. In totaal zijn 159 huishoudens bezocht en geholpen, waarvan 36 in particuliere koopwoningen.

De pilot Netwerkcentrum Oud-oost, met daarin opgenomen de Werkplaats, bestaat uit een opbouwwerker die zoveel mogelijk alle vrijwilligers initiatieven in en van de wijken in Oud-oost aan elkaar verbindt en helpt. En waar mogelijk nieuwe initieert op een brede reeks terreinen van particulier bezit tot gezondheid, met prioriteit voor projecten uit de aandachtswijkanaanpak. Op dit moment voelen ongeveer 220-250 vrijwilligers uit oud-Oost zich lid van dit Netwerkcentrum. Er is een groep van organiserende vrijwilligers, aangevuld met stagiaires van Hoge Scholen en het MBO. Terloops hebben het Netwerkcentrum en de Werkplaats zich tot voorlopige voorziening ontwikkeld, waar nu ongeveer 28 mensen met rugzakjes een dagbesteding hebben. Vanuit de wijkaanpak gezien wordt het wel essentieel geacht dat vooral het Netwerkcentrum zich blijft focussen op vrijwilligers in en van de wijken, omdat hier de leefbaarheidsdoelstellingen van Oud-Oost het meest mee gediend is.

5. De wijkactieplannen, MOP, organisatie en financiën.

* Van de criteria zijn er drie objectief (werkloosheid per wijk, gemiddeld besteedbaar inkomen en woonduur), drie zijn subjectief/gevoelsmatig (verhuigeneigtheid, rapportcijfer omgang in buurt en achteruitganggevoel van wijk) en een menging van subjectief/objectief (veiligheidsprestatie-index). Vergeleken met 2015 zien we in 2016 en 2017 dat de wijken van Oud-oost licht verslechteren op de meer gevoelsmatige MOP-indicatoren. Dit na jarenlange, elke keer iets betere cijfers. Vooral de Veiligheidsprestatie-index blijft dalen. Vergeleken met jaar eerder is een deel van de feitelijke incidenten wel afgenomen, maar in de beleving niet. Over een langere periode bezien is het vooral overlast en de beleving daarvan (van drugs tot jeugd) die Oud-oost opbreekt. Tweede zorgelijke ontwikkeling blijft dat in de aandachtswijken (maar ook veel andere delen van Leeuwarden) de stijging van het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering is blijven stijgen, hoewel ook in Leeuwarden de economie weer is aangetrokken en de werkloosheid daalt. Of hier sprake is van een na-ijl effect of er een structurelere verklaring is moet komende jaren blijken.

* Wat betreft de organisatie-opzet en de financiering van de afgelopen 3 jaar zijn de volgende zaken het meest belangrijk.

Wat betreft de organisatie-opzet is meest cruciale ontwikkeling voor de wijkaanpak in Leeuwarden de nieuwe Woningwet van juli 2015 geweest, die er toe heeft geleid dat woningcorporaties in het algemeen een veel scherper omliggende rol hebben gekregen. Durfden de beide woningcorporaties het in 2015 al niet meer aan wijkaanpak te leveren voor individuele wijken voor de 2de periode van deze wijkaanpak, in de afgelopen 3 jaar zien we die terughoudendheid ook op andere terreinen in de wijkaanpak terug. Daarbij zijn er behoorlijke verschillen tussen beide woningcorporaties, ook steeds meer ingegeven door de omvang van hun woningenbezit in de Leeuwarder aandachtswijken. WoonFriesland heeft in de 6 wijken beperkt bezit: alleen in Oldegalileën is er een groter aantal woningen, geconcentreerd bij elkaar (ruim 600), en verder zijn er nog wat plukjes in Heechterp-Schieringen en de Schepenbuurt. In de praktijk heeft dit gegeven er toe geleid dat WoonFriesland nog maar een kleine rol voor zich zag weggelegd in de Leeuwarder aandachtswijknaanpak. Financieel concentreren zij zich op hun huurwoningen en het direct daaromheen gelegen gebied, met de nadruk op fysiek beheer (tuinonderhoud, buurt/ gebouwbeheer).

De samenwerking in de aandachtswijknaanpak met de corporatiwereld in Leeuwarden is met bovenstaande ontwikkeling nadrukkelijker komen te liggen op een samenwerking met Elken. Zij hebben aanzienlijk bezit in alle 6 de aandachtswijken en in diverse wijken spelen bij Elken herstructureringen.

*Financieel is de wijkaanpak de afgelopen 3 jaar binnen de kaders gebleven die daarvoor gesteld zijn eind 2015.

De nog resterende WAP reservering voor grote geplande of door derden aangekondigde grote projecten in de wijkaanpak is ook de afgelopen 4 jaar maar deels aangesproken. Evenals het geld voor de aanpak van het particulier bezit. De wijkprojectgroepen hebben per wijk gemiddeld nog ongeveer €110.000 tot € 120.000,- in kas, (maar wel ook verplichtingen van gemiddeld rond de € 30.000 - € 40.000,-). Er zijn door allerlei oorzaken na 2 WAP-periodes wel aanzienlijke verschillen ontstaan in het WAP-budget tussen wijken. Zo heeft de Tjerk-Hiddeswijk naar verwachting nog ongeveer € 35.000,- aan ruimte, maar bijv. het Valeriuskwartier nog € 180.000,- . Dat laatste komt vooral doordat er rekening is gehouden met de kans op een verbouw van het bestaande wijkgebouw, wanneer er geen gezamenlijk IKC-wijkgebouw met een van de scholen komt. Weliswaar is dit laatste dus niet gelukt, maar is het Westenkwartier op de lijst van te verduurzamen panden gekomen, waardoor het weer jaren mee kan.

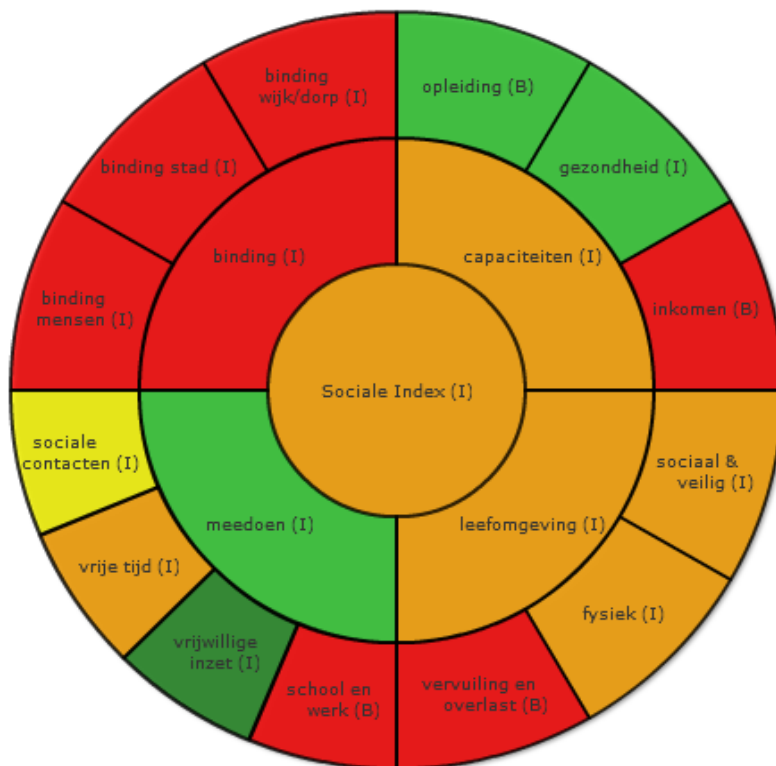
6. Aanknopingspunten/reminders voor het vervolg.

Er is er bij het vervolg van de wijkaanpak met de volgende conclusies/aanknopingspunten rekening te houden vanuit de gemeente voor een vervolg van de wijkaanpak.

1. Ondanks het redelijke succesvolle verloop van de uitvoering van de WAP's 2015-2017/2018 blijft op basis van deze terugblik, de financiële gemeentelijke mogelijkheden, ons bekende herstructureringsplannen, vertragende of zelfs verslechterende MOP-cijfers en behoefte aan continuïteit, het wenselijk in ieder geval door te gaan met de aandachtwijkaanpak in de bestaande 6 aandachtswijken: Heechterp-Schieringen, Valeriuskwartier, Schepenbuurt en de drie wijken van Oud-Oost.
 2. Kern van de gebiedsgerichte aandachtswijken aanpak blijven de realisatie van grote projecten. Vanwege vertragingen in de planvorming (herstructureringen Heechterp & Valeriuskwartier, nieuwbouw Cambuurgebied), vertragingen in de uitvoering (Balistraten e.o.) of het wegvallen van een project (IKC/wijkgebouw Valeriuskwartier) is de agenda voor de periode 2019-2022/2023 gelijk aan die van de afgelopen periode. Mogelijk dat uit de nog op te stellen routekaart voor de energietransitie en herijkingen van het corporatieve SVB-beleid nog grote projecten voortvloeien voor deze 6 wijken, maar de kans daarop is niet groot. De aandacht richt zich dus vooral op de 3 herstructureringen.
 3. Op zich werkt de formule van wijkprojectgroepen nog steeds goed. Inclusief rol van de wijkaanjager. Grotere partijen uit de wijken, zoals Greunshiem in de Schepenbuurt en de scholen in het Valeriuskwartier, doen mee. Dit proberen vast te houden. De effectiviteit van middelen bij elkaar zetten (van gemeente en corporaties) in één pot, gekoppeld aan het WAP, is door de Woningwet dusdanig uitgehold dat dit beter gestopt kan worden.
 4. Gezien de per saldo goede ervaringen met het Netwerkcentrum Oud-oost en de van veel minder bestendigheid getuigende ervaringen in de andere 3 wijken met sociale/fysieke projecten en vrijwilligers, moet een prominent thema in het vervolg wijkaanpak worden: "uitbouw vrijwilligersnetwerken". Ook omdat dit volledig aansluit bij het denken van het Sociaal Domein richting de "sociale basis".
 5. Wat betreft verdere thema's voor het vervolg wijkaanpak moet er in ieder geval aandacht blijven voor de thema's "schoon en heel" en "veilig en vriendelijk". De daarbij voorzichtig ingeslagen weg in de vorige WAP's om te proberen dit meer richting bewonersinitiatieven te sturen is, gezien stagnerende/teruglopende MOP VPI-cijfers en ook gezien verwachtingen rond de bewonerssamenstelling van vooral het sociaal bezit, onvoldoende en kwetsbaar gebleken. Actief streven naar een versterking van het professionele toezicht (buurtconciërges, Stadtoezicht) lijkt nodig.
 6. Naast vrijwilligersnetwerken, schoon en heel, veilig & vriendelijk is er nog beperkt ruimte voor thema's in de komende wijkaanpak die kunnen zorgen voor verbetering van de leefbaarheid. Het blijft logisch om verduurzaming en armoede als thema's te benoemen, al zal de plus van de wijkaanpak beperkt kunnen zijn hierop, gezien de geldbedragen die gemoeid zijn met daadwerkelijke vooruitgang op die terreinen voor de wijkbewoners. Plus is er wel als we ons concentreren op "groen" verbeteren in de wijken. Plus is er ook als we in staat zijn via onze vrijwilligersnetwerken mensen beter te informeren (voorzieningenwijzer met Elkie, Kracht van Leeuwarden doorzetten en uitbouwen van de energiecoach).
- Er is wel behoefte aan een aansprekend bovenliggend thema in de komende wijkaanpak. Gezien ervaringen afgelopen jaren, de trends die nu spelen, is "gezonde" aandachtswijken het meest aansprekend, gewenst en potentieel mobiliserend. Het is wel weer een containerbegrip. Proberen externe partijen met veel kennis van zaken rond gezondheid in de aandachtswijken te halen.

Sociale indexcijfers 2017

Schepenbuurt

Kleurcodering		
	Sterk	7,1 en hoger
	Voldoende	6,0 t/m 7,0
	Kwetsbaar	5,6 t/m 5,9
	Probleem	5,0 t/m 5,5
	Zeer zwak	4,9 en lager
B = Betrouwbaar		
I = Indicatief		

Valeriuskwartier & Magere Weide

Kleurcodering	
Sterk	7,1 en hoger
Voldoende	6,0 t/m 7,0
Kwetsbaar	5,6 t/m 5,9
Probleem	5,0 t/m 5,5
Zeer zwak	4,9 en lager
B = Betrouwbaar	
I = Indicatief	

Heechterp & Schieringen

Kleurcodering	
■ Sterk	7,1 en hoger
■ Voldoende	6,0 t/m 7,0
■ Kwetsbaar	5,6 t/m 5,9
■ Probleem	5,0 t/m 5,5
■ Zeer zwak	4,9 en lager
B = Betrouwbaar	
I = Indicatief	

Oldegalileën & Bloemenbuurt

Kleurcodering		
	Sterk	7,1 en hoger
	Voldoende	6,0 t/m 7,0
	Kwetsbaar	5,6 t/m 5,9
	Probleem	5,0 t/m 5,5
	Zeer zwak	4,9 en lager
B = Betrouwbaar		
I = Indicatief		

Tjerk Hiddes & Cambuursterhoek

Kleurcodering	
Sterk	7,1 en hoger
Voldoende	6,0 t/m 7,0
Kwetsbaar	5,6 t/m 5,9
Probleem	5,0 t/m 5,5
Zeer zwak	4,9 en lager
B = Betrouwbaar	
I = Indicatief	

t Vliet

Kleurcodering		
	Sterk	7,1 en hoger
	Voldoende	6,0 t/m 7,0
	Kwetsbaar	5,6 t/m 5,9
	Probleem	5,0 t/m 5,5
	Zeer zwak	4,9 en lager
B = Betrouwbaar		
I = Indicatief		